

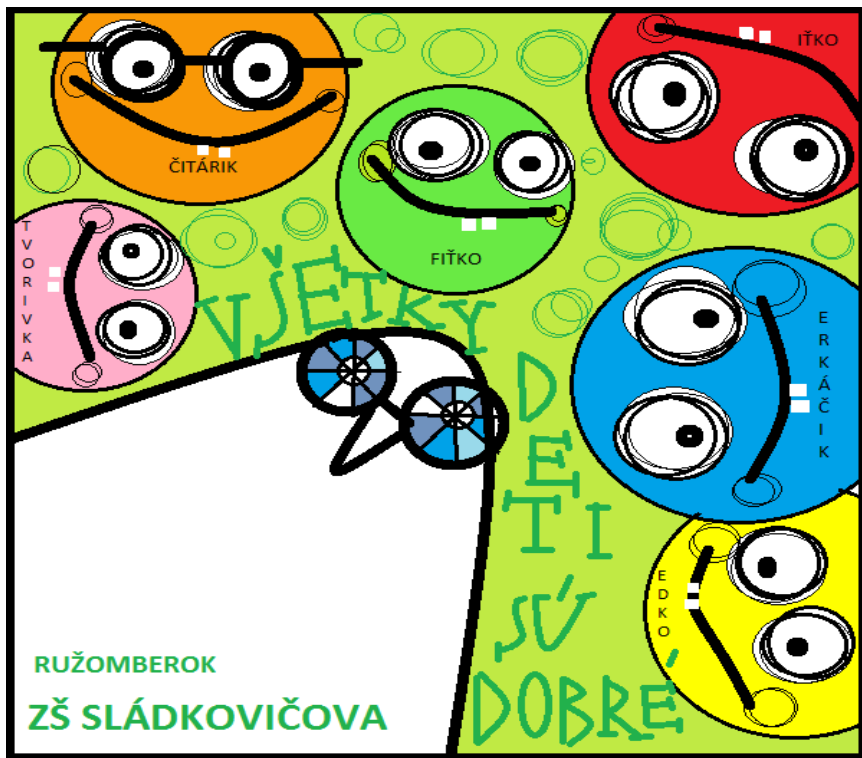

Základná škola, Sládkovičova 10, 034 01 Ružomberok

Tel.: 044/430 4030, e-mail: info@najskolark.sk

Školský vzdelávací program

Všetky deti sú dobré

Inovovaný Školský vzdelávací program pre 1. a 2. stupeň základnej školy	
Motivačný názov ŠkVP: Všetky deti sú dobré	
1. stupeň	2. stupeň
Stupeň vzdelania: ISCED 1	Stupeň vzdelania: ISCED 2
Dĺžka štúdia: 4 roky	Dĺžka štúdia: 5 rokov
Študijná forma: denná	Študijná forma: denná
Druh školy: štátna	Druh školy: štátna
Platnosť dokumentu:	01.09.2015

Ružomberok, 4.09.2023

Mgr. Marta Nechalová
riaditeľka školy

Predkladateľ- škola:	Základná škola, Sládkovičova 10, 034 01 Ružomberok
IČO	31934617
Riaditeľ školy	Mgr. Marta Nechalová
Kontakty	e-mail: info@najskolark.sk
	telefón : 044/430 4030, 0911 969 124
	www.zssladkovicova.edupage.sk
Miesto vydania	ZŠ Sládkovičova 10, Ružomberok
Platnosť dokumentu	01.09.2015
Zriaďovateľ:	Mesto Ružomberok
Adresa:	Ružomberok, Námestie A. Hlinku 1
Kontakty:	JUDr. Ľubomír Kubáň, primátor mesta Telefón: 044/431 44 23, E-mail: primator@ruzomberok.sk
	Janka Lokajová, vedúca odboru školstva a športu
	Telefón: 044/431 44 81, E-mail: janka.lokajova@ruzomberok.sk
Kordinátori pre tvorbu ŠkVP	

Vedúca koordinačného tímu	Ing. Ľubica Matejková, zástupca RŠ
Oblasť primárneho vzdelávania	Mgr. Andrea Schmidtová, učiteľ
	PaedDr. Monika Halušková, učiteľ
	Mgr. Mária Kuricová, učiteľ
	PaedDr. Lucia Javoreková, učiteľ
Oblasť nižšieho stredného vzdelávania	Mgr. Tatiana Janovčíková, učiteľ
	Mgr. Lýdia Kondrová, učiteľ

Tento dokument je spoločnou prácou pedagógov ZŠ, Sládkovičova 10 v Ružomberku. Je to otvorený dokument, ktorý sa môže v prípade potreby meniť po prerokovaní v pedagogickej rade a v rade školy.

ZMENY V IŠKVP

Dátum zmeny	Zmeny	Platnosť
30.8.2016	Revidovanie učebných osnov 2. a 6. ročník	1.9.2016
30.8.2016	Učebný plán 2. a 6. ročník	1.9.2016
30.8.2016	Skladba pedagogických zamestnancov a žiakov v šk. r. 2016/2017	1.9.2016
30.8.2016	Úprava koncepcie čitateľskej gramotnosti	1.9.2016
30.8.2016	Koncepcia prevencie obezity	1.9.2016
28.8.2017	UO 3. a 7. ročník	1.9.2017
28.8.2017	Učebný plán 3. a 7. ročník	1.9.2017
28.8.2017	Skladba pedagogických zamestnancov a žiakov v šk. r. 2017/2018	1.9.2017
27.8.2018	Revidovanie UO 4. a 8. ročník	1.9.2018
27.8.2018	Učebný plán 4. a 8. ročník	1.9.2018
27.8.2018	Aktualizácia počtu pedagogických zamestnancov, tried a žiakov v šk. r. 2018/2019	1.9.2018
27.8.2018	Implementácia čitateľskej, finančnej gramotnosti do IŠkVP, prevencia obezity, ľudské práva	1.9.2018
4.10.2018	Prerokovanie IŠkVP radou školy	1.9.2018
30.8.2019	Aktualizácia počtu pedagogických zamestnancov, tried a žiakov v šk. r. 2019/2020	1.9.2019
30.8.2019	Revidovanie učebného plánu pre 9. ročník	1.9.2019
26.9.2019	Prerokovanie IŠkVP radou školy	1.9.2019

24.9.2020	Revidovanie učebného plánu pre 9. ročník	1.9.2020
24.9.2020	Implementácia žiackej školskej mediácie	1.9.2020
24.9.2020	Aktualizácia počtu pedagogických zamestnancov, tried a žiakov v šk. r. 2020/2021	1.9.2020
10.9.2020	Prerokovanie IŠkVP radou školy	1.9.2020
24.9.2021	Aktualizácia počtu pedagogických zamestnancov, tried a žiakov v šk. r. 2021/2022	1.9.2021
16.9.2021	Prerokovanie IŠkVP radou školy	1.9.2021
5.9.2022	Úprava ŠkVP	1.9.2022
16.9.2022	Aktualizácia počtu pedagogických zamestnancov, tried a žiakov v šk. r. 2022/2023	1.9.2022
	Prerokovanie ŠkVP radou školy	1.9.2022
31.8.2023	Úprava ŠkVP	1.9.2023
15.9.2023	Aktualizácia počtu pedagogických zamestnancov, tried a žiakov v šk. r. 2023/2024	1.9.2023
11.9.2023	Prerokovanie ŠkVP radou školy	1.9.2023

1 VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1.1 Veľkosť školy

Základná škola, Sládkovičova 10 v Ružomberku je plnoorganizovaná škola s právnou subjektivitou. Jej brány sa prvýkrát otvorili v roku 1988. Je to sídlisková škola na sídlisku Baničné, ktorá má v súčasnosti 14 tried a navštevuje ju 290 žiakov. Na I. stupni je zriadených 6 tried s počtom 121 žiakov a na II. stupni vyučovací proces prebieha tiež v 8 triedach s počtom žiakov 169. Všetky ročníky majú po dve triedy, len v 2., 4., 6. a 8. ročníku je jedna trieda. Okrem kmeňových učební na vyučovanie využívame dve počítačové učebne, jazykovú učebňu a knižnicu s interaktívnymi tabuľami, odborné učebne chémie, biológie, fyziky a výtvarnej výchovy, relaxačnú učebňu, polytechnickú učebňu, kuchynku, dve telocvične, športový areál s trávnatým ihriskom a bežeckou dráhou, multifunkčné ihrisko určené najmä na futbal, volejbal a tenis. Pri triedach sú dostatočne veľké chodbové priestory, kde majú žiaci každú prestávku voľný pohyb a možnosť zahrať si stolný tenis na stolnotenisových stoloch. Učitelia majú k dispozícii zborovňu a úmerne vybavené kabinety.

Súčasťou školy je školský klub detí (ŠKD), ktorý navštevuje spolu 96 žiakov prvého stupňa, rozdelených do štyroch oddelení. Preádzka klubu je zabezpečená od 6:00 ráno do 16:00 popoludní.

Škola má vlastnú školskú jedáleň (ŠJ), v ktorej sa zabezpečuje zdravá a vyvážená strava pre žiakov, zamestnancov školy a cudzích obyvateľov sídliska (zamestnanci CPP, CVČ Elán, dôchodcovia). Kapacita ŠJ je dostatočná. V súčasnosti poskytuje školská jedáleň možnosti stravovania cca 418 stravníkom. Jedáleň každoročne modernizujeme podľa finančných možností.

1.2 Charakteristika žiakov

Väčšina žiakov sú deti zo sídliska Baničné. Niektorí žiaci dochádzajú aj z iných spádových oblastí, najmä z Bieleho Potoka a okolitých dedín. Našu školu navštevujú tiež deti z Detského domova Detský smiech na ulici I. Houdeka a z Detského centra Slovensko na ulici K. Sidora a z Centra pre deti a rodiny na ulici Kalvárskej. V posledných rokoch pribúdajú žiaci, ktorí si plnia osobitný spôsob povinnej školskej dochádzky v zahraničí na školách obdobného typu.

V škole máme vytvorené podmienky i pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Pozornosť a individuálny prístup venujeme žiakom s poruchami učenia a správania, zdravotným handicapom, narušenou komunikačnou schopnosťou a žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia. Každý začlenený žiak má vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací program.

Okrem výchovného poradcu pôsobia v našej škole aj jeden špeciálny pedagóg (logopéd) so nízonym úväzkom a jeden špeciálny pedagóg s plným úväzkom, ktorí tiež so žiakmi pravidelne pracujú. Ich hlavnou náplňou práce je reedukácia a kompenzácia handicapu formou individuálnej starostlivosti o týchto žiakov, spolupráca s triednymi učiteľmi, pedagógmi a asistentom učiteľov, ktorí týchto žiakov vzdelávajú. Špeciálny pedagóg je k dispozícii nielen deťom, ale i rodičom a učiteľom. Včasná diagnóza žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa uskutočňuje v spolupráci s CPP. Počas výchovno-vyučovacej činnosti monitorujeme správanie detí a v prípade oprávneného podozrenia bezodkladne riešime daný problém.

Práve nový inovovaný školský vzdelávací program umožní naplniť základnú tézu, že žiak nemusí vedieť všetko. Pomocou nových vzdelávacích metód, foriem a postupov chceme dosiahnuť, aby všetci žiaci zažili v škole úspech. Veľký priestor pedagógovia školy venujú rozvoju talentu žiakov, o čom svedčia dobré výsledky vo vedomostných súťažiach.

1.3 Charakteristika pedagogického zboru

Výchovno-vzdelávací proces zabezpečuje skúsený kvalifikovaný kolektív učiteľov a vychovávateľov, čo sa prejavuje veľmi dobrými výchovno-vzdelávacími výsledkami vo vyučovanom procese i v mimoškolskej záujmovej činnosti. Pedagógovia majú určené koordinátorstvo v jednotlivých oblastiach vyučovania. Koordinátori informujú o nových formách a metódach práce, inšpirujú vyučujúcich, prezentujú projekty, ktorých cieľom je modernizácia vyučovacieho procesu.

Pedagogický zbor je primeraný veľkosti školy a službám, ktoré poskytuje svojim žiakom a ich rodičom. Je zmiešaný s prevahou žien, vekovo rôznorodý od mladých začínajúcich pedagógov až po skúsených učiteľov. Všetci vedia zúročiť svoje skúsenosti na výchovu a vzdelávanie žiakov. Kvalifikovaný a odborne pripravený pedagogický zbor tvorí 22 učiteľov (1. stupeň – 7, 2. stupeň - 15), 5 asistenti učiteľa a 4 vychovávateľky v ŠKD a školský digitálny koordinátor.

Profesijnej orientácii žiakov sa venuje výchovná poradkyňa, ktorá úzko spolupracuje so špeciálnym pedagógom školy v oblasti žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. VP aktívne spolupracuje aj s triednymi učiteľmi, hlavne vo vyšších ročníkoch, kde už ide o prípravu a potom aj o voľbu v rámci kariérneho rastu žiakov. Špeciálni pedagógovia spolupracujú so všetkými vyučujúcimi, vedú agendu žiakov so ŠVVP. Každoročne vykonáva logopedickú depistáž žiakov 1. ročníka a zároveň poskytuje logopedickú starostlivosť najmä žiakom 1. stupňa. V škole pôsobia aj piati pedagogickí asistenti pre začlenených žiakov.

Manažment školy strategicky kontroluje osobný rozvoj zamestnancov zodpovedajúci pedagogickým a organizačným potrebám školy. Začínajúci učitelia majú uvádzajúcich učiteľov a sú zaradení do adaptačného vzdelávania. Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov sa realizuje podľa „Plánu kontinuálneho vzdelávania pedagogických zamestnancov“, ktorý sa každý rok aktualizuje.

Vedenie školy podporuje kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov cez ponuky MPC. Takisto nemalou mierou pomáha pedagogickým zamestnancom vytvárať podmienky pre ich osobnostný a odborný rast.

Prioritnými oblasťami sú moderné, inovatívne metódy a stratégie v didaktike vyučovania jednotlivých predmetov, práca s IKT, vzdelávanie v špecializovaných činnostiach, vzdelávanie v programe aSc Agenda, hromadné aktivity smerujúce k vytváraniu optimálnej klímy v triedach. Samozrejmosťou je aj samovzdelávanie všetkých pedagógov nielen v oblasti vzdelávacej, ale aj výchovnej.

S nástupom novej koncepcie učitelia pracujú tímovo, spoločne plánujú a koordinujú vyučovanie tak, aby sa tvoril zmysluplný celok.

Pedagogické riadenie školy a jej školských zariadení zabezpečujú riaditeľka školy a jej zástupkyňa. Súčasťou vedenia školy sú výchovný poradca a školský špeciálny pedagóg. Výchovno-vzdelávacia činnosť v ŠKD je riadená zástupkyňou RŠ, činnosť vychovávateľiek koordinuje koordinátorka ŠKD.

Niektorí učitelia súčasne s výkonom pedagogickej činnosti vykonávajú rôzne špecializované alebo riadiace činnosti, ako napríklad triedny učiteľ, koordinátor environmentálnej výchovy, koordinátor výchovy k manželstvu a rodičovstvu, koordinátor prevencie, koordinátor pre ľudské práva, koordinátor finančnej gramotnosti, koordinátor čitateľskej gramotnosti.

Poradným orgánom riaditeľa je aj pedagogická rada. Členmi pedagogickej rady sú všetci pedagogickí zamestnanci školy, ktorí organizujú výchovno-vzdelávací proces, plánujú ho a takisto ho vyhodnocujú. Tiež riadia svoj osobnostný a vzdelanostný sebarozvoj, najmä mladší učitelia sa vzdelávajú a spolupracujú so staršími. Tým všetci pedagogickí zamestnanci spoluutvárajú kooperatívne pracovné prostredie. Dôležité je, že operatívne riešia pracovné problémy, poskytujú odbornú pomoc žiakom a rodičom. Vytvárajú predpoklady pre kvalitne fungujúce a motivované spolupracujúce spoločenstvo v škole.

1.4 Organizácia prijímacieho konania

V zmysle novely zákona z 1. 1. 2022 zákona 245/2008Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa povinná školská dochádzka začína začiatkom školského roka, ktorý nasleduje po dni, keď dieťa dovŕši 6. rok a dosiahne školskú spôsobilosť. Ak dieťa splnilo podmienky na začatie povinnej školskej dochádzky, zapíše ho zákonný zástupca do spádovej školy alebo inej školy podľa vlastného výberu. Na základné vzdelávanie možno výnimočne prijať dieťa, ktoré nedovŕšilo 6. rok, a to vždy po vyjadrení príslušného poradenského zariadenia a všeobecného lekára pre deti a dorast. O prijatí dieťaťa na základné vzdelávanie rozhoduje riaditeľ školy.

Zápis prvákov do ZŠ, Sládkovičova prebieha v termíne podľa ustanovení VZN Mesta Ružomberok, v mesiaci apríl. Oznam o zápise je zverejnený na stránkach školy a informačnej tabuli v ZŠ a okolitých MŠ. Vo výnimočných prípadoch na základe žiadosti zákonného zástupcu, po dohode s riaditeľom školy, môže byť dieťa zapísané aj v inom náhradnom termíne. K zápisu je potrebná účasť dieťaťa, rodný list dieťaťa, občiansky preukaz zákonného zástupcu, poplatok na základné pomôcky pre dieťa.

Zápis detí do prvého ročníka prebieha za prítomnosti špeciálneho pedagóga, logopéda a učiteliek I. stupňa.

Zákonný zástupca dieťaťa, ktoré k 1. septembru v danom školskom roku dovŕšilo 6 rokov veku (uvedený vek musí dovŕšiť najneskôr 31. augusta), je povinný aj s dieťaťom zúčastniť sa zápisu. Môže však požiadať znova o prijatie na plnenie predprimárneho vzdelávania v MŠ na základe odporúčania odborného zamestnanca príslušného CPP, prípadne pediatra. Riaditeľ školy na základe rozhodnutia o predprimárnom vzdelávaní v MŠ rozhodne o neprijatí žiaka na základné vzdelanie.

Škola nemá špecifické kritériá na prijatie žiakov – okrem všeobecných spôsobilostí týkajúcich sa prijatia do 1. ročníka. Žiaci, u ktorých sú zistené rôzne poruchy, sú okamžite objednaní na ďalšie odborné vyšetrenia.

O prijatí dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami rozhoduje riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a poradenského zariadenia.

1.5 Dlhodobé projekty

Škola sa zapája do rôznych projektov:

Projekt **S radosťou do budúcnosti**, v rámci ktorého škola rozšírila kabinetné zbierky a vytvorila metodické príručky a pracovné listy podporujúce ŠkVP v 1. a 5. ročníku. Projekt bol spolufinancovaný zo zdrojov EÚ.

Zvyšovanie kvality vzdelávania na základných a stredných školách s využitím elektronického testovania – projekt na zlepšenie kvality testovania žiakov 9. ročníka v predmetoch matematika a slovenský jazyk a literatúra.

Moderné vzdelávanie – digitálne vzdelávanie pre všeobecno-vzdelávacie predmety – projekt, ktorého cieľom je uskutočniť obsahovú prestavbu vzdelávania na základných školách s využitím inovatívnych foriem a metód výučby.

Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva – cieľom projektu je vybudovanie a vytvorenie funkčného elektronického vzdelávacieho systému a digitálnej triedy.

Škola podporujúca zdravie – certifikát získaný v roku 1998.

Správaj sa normálne – preventívny program v spolupráci s mestskou políciou.

Bezpečný internet – preventívny program pre žiakov I. stupňa v spolupráci s Mestskou políciou.

JollyPhonics - program skvalitňovania vyučovania cudzích jazykov.

Revitalizácia žiackej knižnice – v spolupráci s Mondi v rámci projektu „ Najlepší sused“.

Rozhodneš sa správne – preventívny program pre žiakov 4. ročníka v spolupráci s policajným zborom.

Projekt **Zdravý chrbátik** s cieľom pozitívne a hravou formou naštartovať u detí chuť cvičiť, vybudovať v nich pozitívny vzťah k cvičebným pomôckam, zamerať sa na komplexné posilnenie ich chrbtice.

Podporujúce profesie vo výchovno-vzdelávacom procese – financovanie 2 pedagogických asistentov a 1 školského špeciálneho pedagóga.

“**Čítame radi**” – podpora čitateľskej gramotnosti a nákup nových titulov do žiackej knižnice.

“**Škola priateľská k deťom**” - projekt cez UNICEF.

“**Spolu múdrejší**” - projekt zameraný na doučovanie žiakov.

Erazmus – v spolupráci KU v Ružomberku

1.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Spolupráca školy a rodiny je mimoriadne významná a je založená na vzájomnom rešpektovaní sa a dôvere. Pri ZŠ pôsobí Rada rodičov, ktorá organizuje stretnutia triednych dôverníkov s vedením školy.

Cieľom spolupráce školy s rodičmi je zapájanie rodičov do života školy, snaha vzbudiť záujem rodičov o prácu ich detí v škole, prekonať bariéru medzi rodičmi a učiteľmi. Ku formám, ktoré smerujú k dosiahnutiu týchto cieľov, patria už niekoľko rokov osvedčené akcie a podujatia:

- otvorenie školského roka,
- tradičná vianočná besiedka s vianočnými trhmi,
- spoločné individuálne dohodnuté posedenia so žiakmi hlavne na 1. stupni, napr.: ku Dňu úcty k starším, ku Dňu matiek, oslava MDD,
- deň otvorených dverí pre budúcich prvákov a ich rodičov, prípadne iných záujemcov,
- spoločne organizované športové a iné akcie, napr. karneval, Májovica, Deň rodiny, škola v prírode, školské výlety, celoškolský zber papiera.

Z klasických foriem spolupráce sa plne využívajú konzultácie rodičov s vyučujúcim, triednym učiteľom, výchovným poradcom, vychovávateľkou ŠKD, vedúcimi záujmových útvarov, ako aj s členmi vedenia školy. Schôdze ZRPŠ sa organizujú spravidla 3 – 4-krát v jednom školskom roku, resp. ďalšie zasadnutia sa konajú operatívne podľa potreby. Na zvolanie dávajú podnet rodičia alebo triedny učiteľ. Rodičia prostredníctvom triedneho učiteľa alebo výchovného poradcu majú dostupnú poradenskú a diagnostickú službu v CPP v Ružomberku.

Problémové situácie sa okamžite riešia v spolupráci triedny učiteľ, rodič, výchovná poradkyňa a člen vedenia školy (zástupkyňa riaditeľky školy alebo riaditeľka školy), vedú sapisomné záznamy. V prípade potreby je prizývaný aj špeciálny pedagóg. Rodičia dostávajú pravidelné informácie o výsledkoch vzdelávania prostredníctvom elektronickej žiackej knižky, individuálne alebo počas konzultácie s učiteľmi.

Pri výchovno-vzdelávacích problémoch je veľmi dobrým partneroch pre školu Centrum poradenstva a prevencie v Ružomberku. Pri výchovných problémoch a protidrogovej prevencii spolupracujeme tiež s nízkoprahovým centrom Prerod a Policajným zborom v Ružomberku.

Pri organizovaní krúžkov, predmetových olympiád, športových, recitačných, výtvarných súťaží úzko spolupracujeme s CVČ ELÁN v Ružomberku.

Umožňujeme v našej škole vykonávať základnú i súvislú pedagogickú prax študentom Filozofickej a Pedagogickej fakulty KU v Ružomberku.

Už niekoľko rokov spolupracujeme aj s MŠ na Bystrickej ceste, odkiaľ k nám prichádzajú budúci prváci.

Aby sme žiakom spestrili výchovno-vzdelávací proces, už dlhé roky spolupracujeme s mestskou knižnicou (besedy so spisovateľmi, zaujímavé vyučovacie hodiny), mestským kultúrnym strediskom (filmové a divadelné predstavenia, výchovné koncerty) a Liptovským múzeom (tvorivé dielne, výstavy).

Rada školy pri ZŠ má 11 členov, z ktorých sú 2 zástupcovia pedagogických zamestnancov, 1 zástupca ostatných zamestnancov, 4 zástupcovia rodičov a 4 delegovaní zriaďovateľom školy. Rade školy vedenie školy poskytuje k nahliadnutiu a ku kontrole vyžiadané materiály v zmysle štatútu Rady školy. Rada školy zasadá najmenej 4-krát do roka a podľa potreby. Riaditeľka školy sa pravidelne zúčastňuje zasadnutí Rady školy.

Škola je otvorená potrebám mládeži a občanov poskytovaním priestorov telocvične a celého športového areálu školy k športovému vyžitiu.

Vychádzame v ústrety Mestu a spoločenským organizáciám, ktoré sú jeho súčasťou. Aktívne spolupracujeme a zapájame sa do kultúrnych, spoločenských, športových a príležitostných podujatí, ktoré sa v meste organizujú. Spolupráca so zriaďovateľom je aj v oblasti rekonštrukcie koly.

1.7 Škola ako životný priestor

Spracovaním školského vzdelávacieho programu pod názvom „**Všetky deti sú dobré**“ chceme presadzovať novú filozofiu školy. Tento názov symbolizuje snahu školy vychovať zo svojich žiakov takých ľudí, ktorí sú pripravení pomáhať jeden druhému, sú otvorení pre dobrú vec a rešpektujú sa navzájom. V tom im pôjdu všetci učitelia a zamestnanci príkladom.

Popri strategických zámeroch školy je v plnej pozornosti aj skutočnosť, že škola nie je len výchovno-vzdelávacou inštitúciou, ale aj miestom, kde žiak žije a trávi väčšinu dňa. Mnohokrát ide o 80% až 90% dennej časovej dotácie. Je pochopiteľné, že škola sa snaží vytvárať optimálne podmienky pre pobyt žiaka v škole, aby sa cítil čo najlepšie. Chceme na najnižšiu možnú mieru zúžiť rozdiel medzi prostredím doma a v škole. V rámci tejto stratégie má väčšina žiakov našej školy nové školské stoly a stoličky a všetci žiaci druhého stupňa využívajú nové šatňové skrinky. Cez prestávky si môžu žiaci na chodbe zahrať stolný tenis, kalčeto, alebo v študovni pripravovať rôzne projekty. Na vyučovaciu hodinu ich zvoľáva príjemná hudba zo školského rozhlasu. Školský rozhlas je k dispozícii pre potreby získavania a odovzdávania včasných informácií, zároveň plní aj funkciu poskytovateľa správ a zaujímavostí zo života tried v škole, čo pozitívne ovplyvňuje priateľskú atmosféru medzi žiakmi jednotlivých tried. Plánujeme ešte vytvoriť oddychové kútiky s bohatou zeleňou.

Triedy, telocvične, chodby, schodištia, školská jedáleň, toalety a ďalšie využívané priestory sú udržiavané v požadovanom hygienickom stave. Škola zrekonštruovala toalety pre personál a žiakov školy, dvere a okná na celej škole. Škola je zateplená a novou strechou a novou odpruženou podlahou v telocvični. Postupne maľujeme meníme podlahy v triedach.

Interiér školy je vkusne upravený, informačné zdroje – nástenky, pútače, schránka dôvery, tabule oznamov a pod. sú priebežne aktualizované a majú charakter estetickej výzdoby, vzdelávacích informácií, oznamovacích aktualít ako aj výstav prác žiakov.

Našou snahou je neustále skvalitňovať učebné prostredie školy a interiér, aby sa žiaci a pedagógovia cítili dobre a príjemne. Snahou školy je aj budovanie pozitívnej klímy a priateľskej atmosféry medzi žiakmi navzájom i medzi žiakmi a pedagógmi výchovným pôsobením jednak vo výchovnom a vyučovacom procese, počas dozorov cez prestávky, na triednických hodinách, ako aj na rôznych akciách školy. Významnú zásluhu na tom majú všetci zamestnanci školy a veľmi nám pri tom pomáha žiacka školská rada.

2 CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

2.1 Pedagogický princíp školy

Výchovno-vzdelávaciu činnosť smerovať k príprave žiakov na život v 21. storočí, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy.

- Pripraviť človeka rozhladeného, vytrvalého, schopného kooperovať a pracovať v tíme, schopného seba motivácie k celoživotnému vzdelávaniu. Dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti IKT žiakov v našej škole.
- Zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy, so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov.
- Formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie. Vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov. V spolupráci s rodičmi zo žiakov vychovať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí.

2.2 Výchovné a vzdelávacie ciele našej školy

Zámerom ŠkVP nie je zmeniť ciele výchovno-vzdelávacieho procesu, ale obohatiť ho predovšetkým o nové metódy, formy, prístupy. V rámci poznávacích (kognitívnych) kompetencií budeme rozvíjať spôsobilosť žiakov učiť sa jednotlivo, ale aj v skupine. Budeme žiakov viesť ku kritickému mysleniu (vyjadriť nesúhlas s obsahom učiva, logicky argumentovať), budeme podporovať spôsobilosť formulovať problémy, ale ich aj riešiť. Vyzdvihneme, oceníme tvorivé myslenie a aplikujeme jeho výsledky.

V oblasti komunikácie budeme podporovať spôsobilosť tvoriť, prijímať, spracovávať, vyhľadávať a odosielať informácie, formulovať svoje názory a podprieť ich argumentmi. Budeme rozvíjať aj emocionálnu inteligenciu – verbálnym a neverbálnym vyjadrením vôle a citov.

V rámci interpersonálnych (sociálnych) kompetencií budeme rozvíjať spôsobilosť akceptovať skupinové hodnoty, tolerovať odlišnosti, spolupracovať, byť empatický. Za podstatný považujeme aj intrapersonálny (osobnostný) rozvoj žiakov – vytváranie a reflektovanie vlastnej identity, vlastného hodnotového systému a schopnosť sebaregulácie a ochrany vlastného života.

Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavným cieľom našej školy je byť vzdelaní, ale zároveň dobrí. Vzdelanie i úspechy majú svoj skutočný zmysel práve tam, kde sa so vzdelaním spája i múdrosť a dobrota srdca, charakternosť a vzájomné medziľudské vzťahy.

Základné princípy:

1. Sme osobnosti

- Poznávam sám seba a rozvíjam sa.
- Verím svojim schopnostiam.
- Spoločne dosiahneme viac.
- Vytvárame synergiu.

2. Zachovávame tradície

- Vážim si seba i veci naokolo, ktoré vytvorili iní ľudia.
- Vážim si čo mám, tvorím nové veci, ktoré si budú vážiť iní.
- Nezabúdam na svoje korene.

3. Každý môže vyhrať

- Rešpektujem rovnováhu v prírode aj medzi ľuďmi.
- Snažím sa o dohodu na obidvoch stranách.
- Vžijem sa do „kože“ toho druhého.
- Nevzdávam sa.
- Život je o kompromisoch.

4. Rukami si pomáhame

- Rukami tvoríme hodnoty, ale nimi ich môžeme aj zničiť.
- Ruky používame múdro, neubližujeme nimi.
- Nešikanujem – ani rukami, ani slovom.

5. Vždy predpokladaj ako sa to skončí

- Dám si dosiahnuteľný cieľ.
- Nesiem zodpovednosť za svoje činy.
- Plánovanie vedie k úspechu.

6. Najskôr práca, potom zábava

- Dôležité veci neodsúvam na koniec.
- Múdro využívam svoj čas.

- Dôležitú a ťažkú prácu dávam na prvé miesto, kým mám ešte silu ju vykonať.

Aplikácia šiestich princípov do vyučovania a života vedie:

- k rozvoju žiakovej osobnosti;
- k správne rozhodovaniu sa v rôznych životných situáciách;
- nabáda k spolupráci medzi žiakmi v skupine, vzájomnému rešpektovaniu sa;
- k rešpektovaniu a prijímaniu názoru iných, individuality žiakov;
- k úcte k tradičným hodnotám, budovaniu vzťahu k regiónu a zvykom;
- k sebaúcte.

2.3 Zameranie školy

Vlastné zameranie školy predstavuje jej komplexnú charakteristiku. Zameranie vychádza z analýzy školy, tak aby sa využili klady a eliminovali nedostatky. Všetkým žiakom umožňujeme získať dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých predmetoch.

Medzi silné stránky školy patrí prezentácia školy na súťažiach a olympiádach, ponuka a realizácia mimoškolskej činnosti, priestorové a materiálno-technické podmienky, spolupráca s inštitúciami a verejnosťou. Efektivitu vyučovania zvyšujeme využívaním výpočtovej techniky vo výchovno-vzdelávacom procese, vytváraním podmienok na rozvoj počítačovej gramotnosti učiteľov a žiakov. Zvyšujeme počet kultúrnych a športových aktivít školy, výchovno-vzdelávací proces obohacujeme o prvky regionálnej výchovy a spoznávanie ľudových tradícií. **Čitateľskú gramotnosť žiakov** a vzťah ku knihám vytvárame navštevovaním mestskej a školskej knižnice, besedami so spisovateľmi, ale i organizovaním súťaže „Slovensko-anglický čitateľský maratón“, na ktorý pozývame aj žiakov iných ružomerských škôl. Žiakov vychovávame k starostlivosti o svoje pracovné prostredie. Pozitívom v oblasti environmentálnej výchovy je zapájanie sa väčšiny žiakov do zberu papiera. Úroveň výchovno-vzdelávacej činnosti zvyšujeme návštevou výchovných koncertov i divadelných predstavení a realizovaním exkurzií a výletov. Aktivity, ktoré počas celého roka uskutočňujeme, prezentujeme prostredníctvom školskej webovej stránky.

SWOT analýza našej školy

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - kvalifikovaný učiteľský zbor - vzdelávanie žiakov s integráciou - školský špeciálny pedagóg a logopéd - aktualizovaná webová stránka - využívanie IKT na vyučovaní - aktívne zapojenie žiakov do života školy – žiacky parlament - prezentácia školy na verejnosti - bohatý výber krúžkovej činnosti - zaujímavá a relaxačná činnosť v ŠKD - organizovanie lyžiarskeho, plaveckého výcviku, školy v prírode - zlepšujúce sa materiálno-technické vybavenie školy - dobrá a úspešná spolupráca s rôznymi partnermi a organizáciami - činnosť v oblasti protidrogovej prevencie a ochrany žiakov pred šikanovaním v spolupráci s Nízkoprahovým centrom pre deti a rodičov Prerod 	<ul style="list-style-type: none"> - nejednotnosť učiteľov pri výchovnom pôsobení na žiakov - náročná komunikácia s rodičmi žiakov so slabým prospechom a výchovnými problémami - nedostatočná čitateľská gramotnosť, čítanie s porozumením najmä u žiakov 2. stupňa - nedostatok finančných prostriedkov
Príležitosti	Riziká
<ul style="list-style-type: none"> - akcie pre rodičov a širokú verejnosť - priestory a ponuka pre záujmovú činnosť - zapojenie sa a realizácia projektov - spolupráca so zahraničím – Česko - dobré podmienky na rozvoj športu 	<ul style="list-style-type: none"> - nepriaznivý demografický vývoj - nedostatok finančných prostriedkov na prevádzku školy - otvorený športový areál širokej verejnosti mesta

Program školy sa opiera o základné piliere:

1. Sme škola rodinného typu.
2. Naším deťom a rodičom chceme ponúknuť vzdelanostný rast pre život v budúcnosti, radosť z učenia, spoluprácu, pozitívnu klímu, potešenie a podporu vo všetkých oblastiach.
3. Sme zomknutý učiteľský tím a máme nespočetné množstvo kreatívnych nápadov na obohatenie žiackej, detskej práce.
4. Každoročne ponúkame rôzne záujmové krúžky.
5. Zavádzame výučbu anglického jazyka metódou JollyPhonics už od 1. ročníka 2 hodinami, v 5. ročníku posilňujeme dotáciu hodín ANJ o 1 hodinu.

6. Jazykové zručnosti rozvíjame aj v NEJ – 7. – 8. roč. po 2 hodiny.
7. Podporujeme výučbu prírodovedných predmetov posilňovaním hodinovej dotácie.
8. Rozvíjame gramotnosť v oblasti informatiky. Žiaci školy s radosťou využívajú 2 počítačové učebne, 1 jazykovú triedu a školskú knižnicu vybavenú počítačmi. Výučbu v triedach tiež obohacujeme za pomoci dataprojektorov a interaktívnych tabúl v triedach.
9. Žiaci školy dosahujú výborné výsledky v okresných kolách predmetových olympiád.
10. Teší nás úspešnosť v testovaní žiakov 5. a 9. ročníka a ich prijímanie na stredné školy.
11. Činnosť ŠKD zabezpečujeme v ranných hodinách od 6.00 hod. a v popoludňajších hodinách do 16.00 hod.
12. Zabezpečené je aj vzdelávanie a starostlivosť o integrovaných žiakov v bežnej ZŠ - školský špeciálny pedagóg poskytuje pomoc začleneným žiakom.
13. Ponúkame bohaté možnosti využívania športového areálu (s novým multifunkčným ihriskom) vo voľnočasových aktivitách nielen pre žiakov školy, ale aj pre širokú verejnosť.
14. Pravidelne organizujeme tieto aktivity : lyžiarsky kurz, plavecký kurz, kurz korčuľovania, nezabúdame na školy v prírode.
15. Škola disponuje priestranými triedami s novými lavicami, nábytkom, vynovenými toaletami a novými oknami.
16. V ponuke máme každý rok letnú prázdninovú činnosť.
17. Ponúkame využívanie mestskej knižnice v priestoroch školy.

3 STUPEŇ VZDELANIA

Škola poskytuje základné vzdelanie, ktoré sa člení na primárne vzdelanie a nižšie stredné vzdelanie.

3.1. Primárne vzdelanie

Absolvent získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni. Absolvent programu primárneho vzdelávania plynule pokračuje na nadväzujúcom stupni nižšieho stredného vzdelávania. Stupeň vzdelania po ukončení 4. ročníka ZŠ. Žiak s mentálnym postihnutím absolvovaním posledného ročníka základnej školy aj tu je ako doklad o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

3.2. Nižšie stredné vzdelanie

Absolvent získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy alebo úspešným absolvovaním prvého ročníka päťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole, do ktorého sa prijímajú žiaci z ôsmeho ročníka základnej školy, alebo úspešným absolvovaním štvrtého ročníka osemročného gymnázia vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole, alebo absolvovaním tretieho ročníka vzdelávacieho programu praktickej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni. Stupeň vzdelania po ukončení 9. ročníka .

4 PROFIL ABSOLVENTA

4.1 Profil absolventa primárneho vzdelávania

Osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovedeckej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti. Svoje vedomosti, zručnosti, schopnosti dokáže aj správne využiť pri realizácii úloh. Na veku primeranej úrovni má osvojené nasledovné základné kompetencie:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa;
- vyjadruje sa súvisle písomnou aj ústnou formou, v materinskom, štátnom jazyku;
- rozumie najzákladnejším slovným spojeniam v anglickom jazyku a dokáže ich používať;
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách;
- používa vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií;
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami;
- aplikuje osvojené prírodovedné a spoločenskovedné poznatky vo svojej činnosti, v starostlivosti o seba a druhých;
- rozpozna v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností;
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať;
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám;
- má vzťah ku kultúrno-historickému dedičstvu, ľudovým tradíciám a umeniu, s ktorými sa stretáva vo svojom živote;
- dokáže byť tolerantný, snaží sa pochopiť druhého, pozná a toleruje jeho kultúru, tradície, spôsob života;
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

Uvedené kompetencie vychádzajú zo vzdelávacích štandardov učebných predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania. Predstavujú základné požiadavky na absolventa 1. stupňa základnej školy. Môžu sa dosahovať na rôznej úrovni, vzhľadom na kognitívne a afektívne schopnosti žiakov a tiež vzhľadom na procesuálny charakter kompetencií.

Prostredníctvom výchovno-vzdelávacieho procesu žiak nadobúda a rozvíja nasledovné kompetencie:

sociálno-komunikačné kompetencie

- vyjadruje sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou, adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania;
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor;
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu;
- rozumie rôznym typom doteraz používaných textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na neadekvátne reagovať;
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky osobnej komunikácie, chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti;
- v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií;

kompetencie v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- používa základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a je schopný (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely);
- je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov;

kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa;
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií;
- dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií;
- dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete;
- vie používať rôzne vyučovacie programy;
- získal základy algoritmického myslenia, chápe, že je rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom;
- vie, že existujú riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT;

kompetencie učiť sa

- má osvojené základy schopnosti sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov;
- uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov;
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach;
- uvedomuje si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok;

kompetencie riešiť problémy

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, adekvátne svojej úrovni navrhuje riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti;
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch;
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápaným a spolupracujúcim) spôsobom;

osobné, sociálne a občianske kompetencie

- má základy pre smerovanie k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere;
- uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti;
- dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti;
- uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času;
- dokáže primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov;
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti;
- má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine;
- dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadi a postupmi pri spoločnej práci;
- uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom;

kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov;
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania);
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote;

- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície;
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a postoj;
- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka;
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu);
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám;
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

4.2 Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania má osvojené nasledovné základné kompetencie:

- pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov;
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou;
- využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka;
- používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia;
- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život;
- vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia;
- dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote;
- uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine;
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy;
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote;
- uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti;
- prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti;
- pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných;
- má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte.

Prostredníctvom výchovno-vzdelávacieho procesu žiak nadobúda a rozvíja nasledovné kompetencie:

kompetencie k celoživotnému učeniu sa

- uvedomuje si potrebu svojho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobnostného rozvoja;
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať;
- rozvíja efektívne spôsoby učenia sa;
- rozvíja vzťah k celoživotnému vzdelávaniu;
- rozvíja sebadisciplínu, sebazdokonaľovanie, sebamotiváciu, sebahodnotenie, sebavedomie;

komunikačné kompetencie

- vie sa ústne a písomne vyjadriť, čítať s porozumením;
- je schopný pohotovo a adekvátne vyjadriť svoj názor;
- dokáže efektívne využívať dostupné formy komunikácie;
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti;

kompetencie matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti

vedy a techniky

- používa matematické schopnosti na riešenie každodenných problémov;
- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky;
- vie pochopiť základné princípy ochrany životného prostredia;
- rozvíja zručnosti na tvorbe a ochrane životného prostredia;
- má pozitívny vzťah k svojmu okoliu a životnému prostrediu;

kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií

- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT (vie pracovať v programe Microsoft Office, je schopný nahrávať a prehrávať zvuky a videá);
- dokáže využívať IKT pri vzdelávaní;

kompetencia riešiť problémy

- aktívne počúva, je schopný argumentovať, vie vypočúť opačný názor;
- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy a postupy;
- je empatický;

občianske kompetencie

- chápe význam dodržiavania základných ľudských práv a slobôd;
- kultivuje kultúrne návyky a vyjadrovanie sa;

- pozná a má otvorený postoj ku kultúrnym tradíciám regiónu;
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti;
- má posilnené základy hrdosti k národnej a štátnej príslušnosti;
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti;

sociálne a personálne kompetencie

- vie spolupracovať v skupine, ale zároveň si budovať vlastnú nezávislosť ako člen celku;
- je ochotný pomáhať druhým;
- dokáže odhadnúť dôsledky vlastného správania a konania;
- vie si stanoviť svoje ciele a priority v rámci svojich schopností a zručností;

pracovné kompetencie

- kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočňovaniu svojich cieľov;
- dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach;
- rozvíja základy manuálnych a technických zručností a tvorby projektov;
- vie získavať základy zručností potrebných pre praktický život;
- rozumie významu osobnej zodpovednosti za vykonanú prácu;

jazykové kompetencie

- má dobrú zručnosť v komunikácii v cudzom jazyku;
- ovláda na primeranej úrovni písomný a ústny prejav;

športové a zdravotné kompetencie

- rozvíja svoj talent v športe;
- pozná význam zdravého životného štýlu, zdravej výživy, pitného režimu;
- pozná význam pravidelného pohybu a relaxácie;
- vie pochopiť škodlivosť fajčenia, alkoholu a drog;

Nevyhnutným predpokladom na rozvíjanie všetkých kľúčových kompetencií, predovšetkým kompetencie k učeniu sa a celoživotnému učeniu, je čítanie a čitateľská gramotnosť. Čítanie trénuje a cibrí lineárne, postupné a sekvenčné myslenie, sústredenosť a koncentráciu. Vytvára u ľudí návyk a spôsobilosti, ktoré tvoria základ tvorivého myslenia a zvyšujú jazykovú kultúru žiakov na všetkých vyučovacích hodinách.

4.3 Vzdelávacie stratégie

Koncepcia a stratégia rozvoja školy vychádza z dobre vypracovanej analýzy výchovno-vzdelávacieho procesu. Koncepčnosť, zameranie a ciele výchovy a vzdelávania sú na veľmi dobrej úrovni. Strategické ciele školy sú reálne a orientujú sa na skvalitňovanie výchovno-vzdelávacieho procesu rozvíjaním a využívaním počítačovej gramotnosti žiakov a učiteľov, zlepšovaním komunikačných schopností žiakov v cudzích jazykoch, uplatňovaním inovatívnych metód a foriem práce. Strategické úlohy školy sú vytýčené v súlade s koncepcími zámermi a rozpracované konkrétne, s určením zodpovednosti za ich plnenie. Strategické aktivity obsahujú aj plány metodických orgánov školy, výchovného poradcu a koordinátorov. V oblasti rozumovej výchovy je našim cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu a sebahodnotenie.

Stratégia vyučovania určuje metódy a formy práce, ktorých premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní a učení. Ide o výber vyučovacích metód, rôznych ciest a spôsobov, ako dosiahnuť cieľ vyučovacieho predmetu, vyučovacích zásad, foriem práce učiteľa a žiaka. Využívame rôzne formy vyučovania – skupinové, individuálne, frontálne, v blokoch.

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na usporiadanie obsahu vyučovania a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových iných osobitostí žiakov a materiálno-technického vybavenia školy.

Na vyučovacích hodinách využívame tieto formy výučby:

a) Metodické formy výučby – sú priamym prejavom danej metódy pri osvojovaní obsahu výučby. Ide tu o metodické usporiadanie obsahu výučby do ucelenej formy:

- ukážky predmetov, javov, zobrazení,
- formy samostatnej práce,
- písomné a grafické práce, riešenie testu.

b) Sociálne formy výučby - pri týchto formách výučby ide o usporiadanie výučby vzhľadom k jej subjektom (učiteľovi a žiakom):

- frontálna práca,
- individuálna práca,
- skupinová práca.

c) **Organizačné formy výučby:**

- vyučovacia hodina,
- súťaž,
- domáca práca,
- exkurzia.

Na vzbudenie záujmu žiakov využívame:

1. motivačné metódy:

- motivačné rozprávanie,
- motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
- motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),
- motivačná demonštrácia (vzbudenie záujmu pomocou ukážky),
- informačné technológie (e-learning).

2. expozičné metódy– využívame pri vytváraní nových poznatkov a zručností:

- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva),
- rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie),
- beseda (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom),
- demonštračná metóda (demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín),
- pozorovanie (cielené systematické vnímanie objektov a procesov),
- manipulácia s predmetmi (praktické činnosti, experimentovanie, pokusy, didaktická hra),
- inštruktáž (vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k chápaniu slovného a písomného návodu).

3. problémové metódy:

- heuristická metóda (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení),
- projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Pri realizácii cieľov sú dôležité aj praktické aktivity (samostatná činnosť na základe inštruktáže) – pozorovanie dostupných prírodných procesov na podporu chápania vzájomných vzťahov a ich významu.

Zvýšený dôraz kladieme na prácu s knihou a textom (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií), samostatné učenie prostredníctvom IKT a experimentovanie (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

4. aktivizujúce metódy:

- diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodnení za účelom riešenia daného problému),
- situačná metóda (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov),
- inscenačná metóda (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie),
- didaktické hry (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti),
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny).

5. fixačné metódy– metódy opakovania a precvičovania (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Z organizačných foriem sa uplatňuje vyučovacia hodina (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu). Terénne pozorovanie, praktické aktivity a exkurziu volí učiteľ podľa aktuálnej potreby, podmienok školy a regionálnych možností, pričom dbá na dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov.

Prostredníctvom obsahu, metód a foriem výučby a materiálnych prostriedkov sa usilujeme vo výučbe o rozvoj a sebauváranie osobnosti žiaka, ktorý pozostáva z týchto procesov:

- osvojovanie poznatkov – vedúce k nadobúdaniu vedomostí,
- osvojovanie skúseností z realizácie spôsobov činností – vedúce prevažne k nadobúdaniu a rozvíjaniu zručností a návykov,
- osvojovanie skúseností z tvorivej činnosti – vedúce k nadobúdaniu a rozvíjaniu schopností a záujmov,
- uzatváranie postojov, názorov a hodnôt.

Organizácia vyučovania vyžaduje isté zmeny, preto využívame flexibilný školský model, ktorý umožní na jednej strane reagovať na spoločenskú požiadavku a na strane druhej uspokojiť individuálne vzdelávacie potreby každého jednotlivca. V celkovom charaktere školy si tieto zmeny vyžadujú prechod od informatívneho vyučovania k vyučovaniu objavnému, od direktívneho typu vyučovania ku komunikatívnemu s dôrazom na sociálne zručnosti žiaka, od hodnotenia výsledkov k oceňovaniu priebehu poznávacej činnosti, od jednorazovej prípravy učiteľa k celoživotnému vzdelávaniu. Tento cieľ vyžaduje zmenu v prístupe učiteľa k žiakovi (učiteľ riadi proces, žiaci ho vytvárajú), vo fragmentárne poňatom vzdelávacom obsahu k jeho celistvému poňatiu. Podporujeme výučbu pomocou didaktickej techniky, diskusií, samostatných a tímových projektov, praktickou výučbou. Cieľom uplatňovania nových prístupov pri vyučovaní je kritické, tvorivé myslenie, ktoré dosiahneme postupnými krokmi v dlhodobom procese.

5 VZDELÁVACIE OBLASTI A PRIEREZOVÉ TÉMY

5.1 Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania a nižšieho stredného vzdelávania je rozdelený do 8 vzdelávacích oblastí. Oblasti vychádzajú z definovania obsahu vzdelávania a kľúčových kompetencií. Sú to okruhy, ktoré zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov, umožňujú rozvíjať medzipredmetové vzťahy. Majú teda nadpredmetový charakter. V Štátnom vzdelávacom programe je obsah vzdelávacej oblasti rozčlenený do vybraných učebných predmetov.

V školskom roku 2023/2024 sa žiaci v :

1. – 4. ročníku vzdelávajú podľa ŠVP, ktorý schválilo dňa 20. júla 2022 MŠVVaŠ SR pod číslom 2022/18142:1-A2140.

5. – 9. ročníku vzdelávajú podľa ŠVP, ktorý schválilo dňa 20. júla 2015 MŠVVaŠ SR pod číslom 2022/18144:1-A2140.

Zaradenie predmetov 1. - 4. ročníka do vzdelávacích oblastí pre primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk
	Cudzí jazyk – úroveň A1 – anglický
Matematika a práca s informáciami	Matematika
	Informatika
Človek a príroda	Prvouka
	Prírodoveda
Človek a spoločnosť	Prvouka
	Vlastiveda
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova: Evanjelická cirkev a. v., Katolícka cirkev
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie
Umenie a kultúra	Hudobná výchova
	Výtvarná výchova
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova

Zaradenie predmetov 5. - 9. ročníka do vzdelávacích oblastí pre nižšie stredné vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra
	Cudzí jazyk (úroveň A2 – anglický ; úroveň A1 – nemecký)
Matematika a práca s informáciami	Matematika
	Informatika
Človek a príroda	Fyzika
	Chémia
	Biológia
Človek a spoločnosť	Dejepis
	Geografia
	Občianska náuka
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova: Evanjelická cirkev a. v., Katolícka cirkev
Človek a svet práce	Technika
Umenie a kultúra	Hudobná výchova
	Výtvarná výchova
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova

5.1.1. Jazyk a komunikácia

Spoločným menovateľom je jazyk. Vzdelávanie sa preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením. Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných kompetencií vytvára predpoklad úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote, podporuje komunikáciu s rôznymi ľuďmi, umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje prehĺbovanie vedomostí a

vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvára podmienky na spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

5.1.2. Matematika a práca s informáciami

Matematika v základnej škole rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách. Na veku primeranej úrovni rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Umožňuje tak získavať matematickú gramotnosť.

V oblasti informatiky sa umožňuje všetkým žiakom na 1. stupni získať základy digitálnej gramotnosti. Cieľom je zoznámiť sa s používaním počítača a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Prostredníctvom aplikácií primeraných veku žiaci získajú základné zručnosti v používaní počítača. Táto oblasť rozvíja schopnosť žiakov používať prostriedky IKT k vyhľadávaniu, spracúvaniu a uloženiu informácií.

5.1.3. Človek a príroda

Táto oblasť je spojená so skúmaním prírody. Prírodovedné predmety umožňujú žiakom porozumieť zákonitostiam prírodných procesov a javov, a tým si uvedomovať aj užitočnosť prírodovedných poznatkov a ich aplikáciu v praktickom živote. Oblasť sa prioritne zameriava na rozvíjanie prírodovednej gramotnosti. Vytvára sa úzka spolupráca medzi predmetmi fyzika, chémia, biológia, geografia, ale aj matematika. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva.

5.1.4. Človek a spoločnosť

Vo vzdelávacej oblasti sa žiaci oboznamujú so spoločenským prostredím. Všímajú si svoje okolie, ľudí, kultúru, históriu, a to všetko vo vzájomných väzbách. Vytvára sa v nich záujem o krásy prírody, aj ľudské diela v blízkom či vzdialenejšom okolí. V tomto veku sú žiaci prirodzene zvedaví, hľadajú príčiny fungovania spoločnosti. Dbáme na to, aby žiak vnímal zmeny vo svojom okolí, pochopil ich a snažil sa ich vysvetliť.

Na 2. stupni sú v danej oblasti predmety dejepis, geografia a humánnu zložku tvorí občianska náuka. Dôležité je tu poznanie minulosti svojho národa, ako aj národov Európy a sveta, oboznámenie sa so zemepisnými charakteristikami svojej vlasti a regiónov sveta a utváranie pozitívnych občianskych postojov je predpokladom získania občianskych

kompetencií. Žiaci cez poznanie najbližšieho prostredia (rodina, škola), ktorého sú súčasťou, získavajú funkčné znalosti a spôsobilosti o svojom najbližšom spoločenskom prostredí, o miestnej obci, regióne i o ostatných regiónoch Slovenska. Dôležité je rozvíjanie, korigovanie a kultivovanie historického vedomia žiakov z potrieb prítomnosti.

5.1.5. Človek a hodnoty

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou. Pripravuje mladých ľudí pre život, pre vytváranie harmonických a stabilných vzťahov v rôznych sociálnych skupinách – v rodine, na pracovisku, v spoločnosti. Obsah vzdelávacej oblasti sa realizuje v povinne voliteľných učebných predmetoch etická výchova a náboženská výchova.

Predmet etická výchova sa zameriava na rozvíjanie sebaúcty a úcty k iným, interpersonálne sociálne zručnosti a zvyšovať odolnosť žiakov voči negatívnym sociálno-patologickým či amorálnym vplyvom.

Základným cieľom predmetu náboženská výchova je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Žiakov motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

5.1.6. Človek a svet práce

V primárnom vzdelávaní vzdelávacia oblasť obsahuje návrhy pracovných činností a pracovných postupov, ktorými sú žiaci vedení k získaniu základných zručností z rôznych oblastí ľudskej práce. Vo vyučovacom predmete pracovné vyučovanie si žiaci vytvárajú praktické návyky. Žiaci sa tak stretávajú s dôležitou zložkou nevyhnutnou pre uplatnenie sa človeka v reálnom živote a na trhu práce. Spoznávajú a využívajú technické materiály, konštruujú, spoznávajú základy stravovania a prípravy jedál, ľudové tradície a remeslá, povolania a získavajú prvé skúsenosti zo sveta práce.

Predmet technika poskytuje žiakom priestor a príležitosť na primeraný rozvoj ich tvorivého technického myslenia. Obsah je zameraný na budovanie vzťahu žiakov k technike, k jej bezpečnému používaniu a k bezpečnej práci s technikou. Žiaci spoznávajú reálne podmienky trhu práce, moderné stroje a zariadenia, funkciu základných bytových inštalácií. Žiaci tu majú možnosť konštruovať a zhotovovať výrobky. Žiaci spoznávajú základné technické materiály a

technológie. Oboznamujú sa s ekonomikou domácnosti, domácimi prácami a základnou údržbou domácnosti, ručnými prácami, rodinnou prípravou, pestovateľskými prácami a chovateľstvom.

5.1.7. Umenie a kultúra

Obsah vzdelávacej oblasti prostredníctvom predmetov učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vybraných médií vizuálneho, dramatického, hudobného umenia a písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Obsah vzdelávacej oblasti tak prispieva k formovaniu vizuálnej, mediálnej, sluchovej, jazykovej a pohybovej gramotnosti a tvorivosti žiaka. Žiak sa oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa a krajiny, čím sa u neho rozvíja vedomie kultúrnej identity.

Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít sú pre žiakov vytvorené príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor na jeho seberealizáciu.

Prostredníctvom hudobných činností sa snažíme o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

5.1.8. Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť poskytuje v primárnom vzdelávaní žiakom priestor na pohybové vyjadrenie sa a osvojenie si základných pohybových zručností, využitelných v pohybových aktivitách vo voľnom čase. Telesná a športová výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Na2. stupni je najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako nevyhnutného základu zdravého životného štýlu. Telesná a športová výchova spája vedomosti, návyky a zručnosti spojené so zdravím, zdravým životným štýlom, pohybovou a športovou aktivitou využitelnými nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti.

Žiaci si vytvoria predstavu o význame pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní aktívneho zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus.

Pri realizovaní obsahu telesnej a športovej výchovy je dôležité rešpektovať individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní cvičení, ako aj pri hodnotení žiakov. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri akceptovaní ich vlastných predpokladov.

5.2 Prierezové témy

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov. Na úrovni primárneho vzdelávania a nižšieho stredného vzdelávania sú zavedené ŠVP prierezové témy:

- OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ
- VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU
- ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA
- MEDIÁLNA VÝCHOVA
- MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA
- OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

Na úrovni **primárneho vzdelávania** ešte aj prierezové témy:

- DOPRAVNÁ VÝCHOVA – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke
- REGIONÁLNA VÝCHOVA A ĽUDOVÁ KULTÚRA

Spôsoby realizácie prierezových tém:

- ako integrálna súčasť vzdelávacieho obsahu jednotlivých predmetov,
- formou projektov, besied so psychológom, s pracovníkmi dopravného inšpektorátu, s hasičmi, s ochranármi, chovateľmi, pracovníkmi Slovenského červeného kríža,
- formou kurzov - plaveckého a lyžiarskeho, exkurzií, didaktických hier a účelových cvičení,
- formou Školy v prírode,
- formou návštev výstav,
- formou rozhlasových vysielaní, formou záujmovej mimoškolskej činnosti,
- starostlivosťou o interiér školy a areál školy,

- účasťou na kultúrnych podujatiach, na koncertoch.

5.2.1. Osobnostný a sociálny rozvoj

Téma sa prelína celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy, dobrým vzťahom medzi žiakmi a medzi učiteľmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným,
- optimálne usmerňoval vlastné správanie,
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce,
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce,
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií,
- rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov,
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Realizácia prierezovej témy v našej škole:

Slovenský jazyk a literatúra: Táto prierezová téma sa v predmete uplatňuje počas celého školského roka v každom tematickom celku (pozitívny vzťah ku knihám, úcta k životu, vlasti, tradícii, posúdenie konania človeka, prijať ho či odmietnuť, úcta k druhým, reálne a zobrazené vzory, priateľstvo, medzilidské vzťahy, morálka, spolupráca v skupine, akceptovanie názorov, prijatie pochvaly či kritiky...). Je to jedna z najviac rozvíjaných tém v oblasti písomnej a ústnej komunikácie – spisovné vyjadrovanie, osvojovanie základov písania a korešpondencie (list, pohľadnica, pozvánka, rozprávanie zážitkov). Prelína sa v celej jazykovej a slohovej zložke (poprosiť, poďakovať, tykanie/vykanie, rozlúčenie, poďakovanie, blahoželanie, adresa, vizitka, interview, dialóg...).

Anglický jazyk: Pozdravy, jednoduché pokyny, oslovenie, predstavenie sa, opýtanie sa na meno, členovia rodiny, vyjadrenie vzťahu k rodinným príslušníkom, motivačné príbehy/rozprávky, potraviny, jedlá, nápoje, šport, čísla, dni v týždni, čas, čas Vianoc, prezentácia projektov, určovanie času, môj deň, voľný čas, náš dom, mesto, opis osoby, nakupovanie, prezentácia projektov, základné prídavné mená a ich opozitá.

Etická výchova: Táto prierezová téma sa v predmete uplatňuje počas celého školského roka v každom tematickom celku.

Hudobná výchova: Prierezová téma sa uplatňuje pri rytmizácii piesní, pri hudobno-pohybových hrách, pri počúvaní hudobných skladieb, v tematickom celku Prostredníctvom hudby spoznávame svoju hudobnú kultúru i kultúru iných národov a v tematickom celku Hudba spojená s inými druhmi umenia, pri spoznávaní hudobno-dramatických žánrov.

Dejepis: Minulosť, prítomnosť, budúcnosť – Zvyky a tradície starých rodičov, Sviatočné a pamätné dni – Ako slávime sviatky v našej domácnosti, Historické pramene – obrazové – Rodinný album a rodokmeň rodiny, Keď zlyhá komunikácia – Môj symbol mieru, Deti v bohatých a chudobných krajinách – Ako žijú deti v chudobných krajinách.

Výtvarná výchova: Priateľstvo, medziľudské vzťahy, vzťahy v skupine, rešpektovanie názorov spolužiakov, rozvoj sebadôvery, sebaujedenia, rozvoj sebareflexie (napr. v témach – obrys postáv, mierka – zmenšovanie a zväčšovanie figúr, ilustrácia rozprávky – dobro a zlo, podnety hudby – výtvarné stvárnenie nálady, portrét v galérii – výraz tváre, negatív a pozitív na ploche a v priestorovom tvare, surrealistické umenie, abstraktné umenie a i.), budovanie vzťahu k výtvarnému umeniu prostredníctvom vlastnej skúsenosti (téma – objavovanie prvkov obrazu), prezentácia seba v skupine, práca v skupine (téma – záber), chápanie vážnosti a vtipu v sebarealizácii (téma – návrh loga, značky, ex libris), rozvoj improvizáčnej schopnosti (téma – grafická partitúra), výchova k bezpečnosti v cestnej premávke, zodpovedné správanie (téma – výtvarné hry s problematikou zemepisu).

Matematika: Uplatňujeme na každej vyučovacej hodine spolupracou v skupinách, vo dvojiciach, rešpektovaním názorov spolužiakov, prezentáciou svojho názoru, vedieť obhájiť svoj názor, pri kontrole domácich úloh, pri kontrole samostatnej práce spolužiaka a pri sebakontrole.

Geografia: Komunikácia učiteľ – žiak, komunikácia medzi žiakmi, správanie žiaka, názory iných, tajničky, projekty.

Technika: Zobrazovanie v technike – čítanie jednoduchých technických výkresov, vlastné návrhy výrobkov, skupinová práca, del'ba práce.

Prvouka, prírodoveda, biológia: Vedeíme žiakov k rešpektovaniu názorov iných a seba samého, tvorivo myslieť, skupinovú prácou dosiahnuť spoločný cieľ, posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti a efektívnosti, používať osvojené postupy pri samostatnej práci.

Informatika: Žiak si na predmete informatika osvojí základné vedomosti a zručnosti, nielen práce s počítačom, ktoré využije v praktickom živote. Takmer každá hodina informatiky je podporou týchto kompetencií, nakoľko dnešný svet už bez počítačov prakticky neexistuje. Príkladom je využitie ostatných predmetov (napr. slovenčina, anglický jazyk, geografia, dejepis, fyzika a pod.) na hodinách informatiky a platí to najmä pri tvorbe rôznych prác podľa zadania. Žiak si prostredníctvom informačných technológií osvojuje študijné zručnosti, učí sa zodpovednosti za svoju prácu a spoluprácu. Rozvíja základné schopnosti dobrej komunikácie a k tomu príslušné vedomosti, vie si obhájiť svoj názor, je tolerantný k druhým a dodržiava pravidlá diskusie aj pri komunikácii prostredníctvom e-mailu, či sociálnych sietí.

Telesná výchova: Žiak pozná svoje povinnosti a práva, vie ako chrániť svoje zdravie, odolávať rizikám, vie ako má prispievať k pozitívnej klíme na hodinách, v škole a vzťahmi medzi učiteľom – žiakom a celým kolektívom. Vie viesť rozcvičky.

Iné akcie: Hviezdoslavov Kubín a recitácie v rámci triedy, výlety, exkurzie, školy v prírode, Čitateľský maratón, olympiády zo slovenského jazyka a literatúry a z anglického jazyka, práca s anglickými lektormi, tvorba triednych projektov (každomesačné zapojenie určitej triedy do projektu Slobodní od...), Vianočná besiedka, súťaž v speve kolied, Deň matiek, Slávik Slovenska, príprava na výtvarné, literárne, hudobné a športové súťaže, krúžková činnosť, besedy (beseda s Danielom Hevierom), zber papiera, Vynášanie Moreny, Retro deň, Mikuláš chodí po škole, Lucie vymetajú kúty, Divadelné predstavenie v anglickom jazyku (Divadelné centrum Martin), Týždeň s anglicky hovoriacim lektorom (native speaker), recitačná súťaž Carrol's Wonderland, Európa v škole, Fullova paleta, Technická olympiáda – školské kolo, okresné kolo, Palčekovia a obri – akcia žiakov prvého stupňa a žiakov materskej školy.

V rámci prierezovej témy sa začal na našej škole program **Školská a rovesnícka mediácia**, ktorý pomáha riešiť konflikty cestou zmierovania, stavia na budovaní zdravých medziľudských vzťahov a komunikácii. Cieľom programu je získať mediačné zručnosti, ktoré majú žiakom a pedagógom pomôcť zvládať problémové situácie a predchádzať nežiadúcim sociálno- patologickým javom v školskom prostredí, ale aj v bežnom živote. Mediácia ako odborná metóda riešenia konfliktov cestou dohody môže byť účinným nástrojom zlepšovania

klímy prostredia a východiskom pre formovanie zdravých medziľudských vzťahov. Škola je tiež ideálnym priestorom pre nácvik mediačných zručností žiakov pod dozorom sprevádzajúceho učiteľa – koordinátora rovesníckej mediácie, ale aj mediátora.

Primárne cieľové skupiny tvoria vybraní žiaci – rovesnícki mediátori, sekundárne cieľové skupiny predstavujú všetci žiaci školy, pedagogickí a odborní zamestnanci školy.

V októbri 2019 sa v oblasti mediácie vzdelávali pedagogickí zamestnanci pod odborným vedením garanta programu - mediátorky a autorky publikácie „Školská a rovesnícka mediácia – riešenie konfliktov v školách a školských zariadeniach“. Na úvodnom tréningovom stretnutí s odborníkmi v oblasti mediácie sa učitelia oboznámili s programom školskej a rovesníckej mediácie, s možnosťami, ako zvládať stres a konfliktné situácie. Hlavným programom bola skupinová práca, v ktorej dominovala diskusia, tvorba argumentov, hra, brainstorming a aktívne počúvanie.

V januári sa uskutočnilo prvé spoločné stretnutie lektorov mediácie s vybranými žiakmi 3. až 9. ročníka, ktorí sa budú pripravovať na úlohu školských rovesníckych mediátorov. Naši žiaci sa učili vzájomne sa počúvať, spolupracovať, rešpektovať názory iných, pomáhať si a podporovať sa. Pri práci v tímoch si museli vedieť priznať aj chybu, neúspech, zároveň trénovali trepezlivosť. Práca v skupinách, napriek pomerne veľkému vekovému rozdielu, bola pružná a dynamická. Plánované ďalšie tri stretnutia sa vzhľadom na protiepidemiologické opatrenia nerealizovali.

V školskom roku 2022/2023 chceme pokračovať v tréningovom programe a aj touto formou prispievať k zlepšeniu klímy školy. Podstatou je neformálne vzdelávanie žiakov, aktivity zamerané na skupinovú dynamiku. Aktivity budú realizované prostredníctvom viacerých metód a foriem výučby: hra, zážitkové učenie, skupinová práca, diskusia, brainstorming, práca s motivačnými videami, flipchart – záznam zistených pozorovaní, prezentácia záverov pred rovesníkmi, prípadové štúdie, hranie rolí, analýza textu, kritické myslenie, reflexia a sebareflexia.

5.2.2. Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii témy vychádzame zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Využívame aj pomoc a služby relevantných odborníkov. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti,
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva,
- osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality,
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania v svojom každodennom živote.

Realizácia prierezovej témy v našej škole:

Slovenský jazyk a literatúra: Hlásky a písmená (rodina, v pôrodnici...), rozprávanie a spoznávanie rozprávok, vybrané slová, slovné druhy, dialóg, diskusia, spodobovanie, rozprávky s prvkami nonsensu (partnerské vzťahy, vhodné a nevhodné správanie rodičov, zodpovednosť/nezodpovednosť).

Dejepis: Prírodný čas, kalendár – Ako slávime sviatky v našej domácnosti, Sviatočné a pamätné dni – Špeciálne rodinné tradície, Detská práca – Pomoc detí v rodine.

Výtvarná výchova: Zodpovedný postoj k rodinnému majetku, zodpovednosť za seba a ostatných členov rodiny, zdravý životný štýl, uvedomovanie si svojho prínosu do rodiny, význam rodinných tradícií na utvrdzovanie vzťahov v rodine a pod. (napr. v témach – ilustrácia rozprávky – rodina, tvorba scén – domáce prostredie, interiér, exteriér, v ktorom rodina žije, fantastická a rozprávková architektúra, kreslenie predmetu podľa videnej skutočnosti, hravé skúmanie priestoru, výtvarné reakcie na rôzne typy regionálnych ornamentov alebo ornamentov rôznych kultúr, výtvarné hry s problematikou dejepisu, výtvarné hry s problematikou zemepisu).

Matematika: Riešenie slovných úloh z oblasti rodiny, rodinných sviatkov, oddychu rodiny. Riešenie úloh – použitie grafov – výška žiakov na začiatku a konci školského roka, rozdiel vo výške dievčat a chlapcov.

Anglický jazyk: Voľný čas, náš dom, mesto, opis osoby, nakupovanie, môj deň, moja rodina, domáci miláčikovia, čas Vianoc, rozprávky.

Prvouka, prírodoveda: Poznám svoje telo, Vianoce u nás doma, moja rodina, sviatočné dni, stavanie domu, úraz a choroba, voľný čas, kam pôjdem cez prázdniny, človek – hlavné vonkajšie časti ľudského tela.

Iné akcie: Deň matiek, Program pre starých rodičov v rámci Mesiaca úcty k starším, Retro deň.

5.2.3. Environmentálna výchova

Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie,
- rozpoznal a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí,
- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...),
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach,
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu,
- šetrne sa správal k prírodným zdrojom,
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Realizácia prierezovej témy v našej škole:

Slovenský jazyk a literatúra: Práca s ilustráciou, hlásky a písmená, dorozumievame sa, stopy v snehu, vybrané slová, slovné druhy, spodobovanie, opis prírody, piktogramy – všeobecne platné znaky, ktoré sa uplatňujú v prírode, čo v prírode nie je dovolené...

Anglický jazyk: Veci okolo nás, domáci miláčikovia a iné zvieratá, hra V prírode, voľný čas, opis osoby.

Etická výchova: Etické aspekty v ochrane prírody (otázky prírody v médiách, znečisťovanie a iné negatívne vplyvy, ekologické skupiny v spoločnosti, príroda a štát).

Hudobná výchova: Vyjadriť obsah piesne pohybom, správne vyslovovať text ľudových piesní, pri počúvaní skladieb si uvedomovať environmentálne posolstvo, pocity a zážitok z počúvanej hudby s prírodným motívom, chápať funkciu výrazových prostriedkov hudby v hudobnom diele.

Výtvarná výchova: V témach – tvar škrvny, samorasty, prírodné materiály, výtvarné spracovanie a využitie starých predmetov (poškodené prístroje, rozbité nádoby, starý časopis, drevo, textilie – vznik nových objektov), dotvorenie nájdeneho objektu, recyklácia,

modelovanie predmetu podľa videnej skutočnosti – tvorba životného prostredia, kubistické umenie – zodpovednosť k životnému prostrediu, tvorba ŽP, hravé skúmanie priestoru – kultivácia zmyslového vnímania, budovanie názoru na funkcie priestoru, návrh loga, značky, ex libris, obalový dizajn – ochrana ŽP, obalová kultúra, pozitívne príklady obalového dizajnu, podnety hrnčiarstva, návrh a modelovanie nádoby – využitie odpadového materiálu (recyklovanie materiálov).

Dejepis: Kto ochraňuje historické pamiatky – Vlkolínec, Ľudia v pohybe – Moreplavci.

Matematika: Riešenie slovných úloh zameraných na environmentálnu výchovu v témach: obvod a obsah rovinných útvarov, početové operácie s prirodzenými číslami do a nad 1 000 000. Riešenie slovných úloh z oblasti prírody – prikrmovanie zveri v tuhej zime, kŕmidla pre vtáčikov v zime, vysádzanie nových stromčekov v lese, úlohy z oblasti triedenia odpadov v domácnosti, množstvo odpadov v jednej domácnosti, druhy odpadov v domácnosti...

Geografia: Vychádzky do okolia školy a mimo školy, exkurzie, ochrana kultúrnych zložiek krajiny, ochrana rastlín, živočíchov, kultúrneho a prírodného dedičstva sveta – UNESCO, žiak vie určiť podľa mapy, kde sa bude pohybovať, určí svetové strany. Názory na Zem, dôkazy o tvare Zeme, príčiny vzniku prílivu a odlivu, čas obehu Zeme okolo vlastnej osi, vymenovať oceány, ostrovy, polostrovy, zálivy, rozdiely striedania dňa a noci, činnosť vetra – tvary na zemskom povrchu, charakterizovať počasie, podnebie, poznať podnebné pásma, rastlinné pásma, najkrajšie miesta na Zemi, najväčšie mestá sveta.

Prvouka, prírodoveda: Zmeny v prírode počas roka, zvieratá a človek, voda v prírode, rastliny okolo nás, ja a veci okolo mňa, hmota, vietor, zelenina a ovocie, u lekára, voda a jej znečistenie, ihličnaté stromy, listnaté stromy, rastliny v lese a v parku, rastliny a semená, vychádzka do prírody, vlastností vody, obeh vody v prírode, vzduch, čistota vzduchu, živočíchy, poznávame živočíchy, rozmanitosť živočíchov, pohyb živočíchov, podmienky života živočíchov: teplota prostredia, dýchanie, výživa, rast, vývin, rozmnožovanie...

Biológia: Príroda a život: kladný vzťah k prírode, ochrana prírody.

Život v lese: význam lesa, ochrana lesa, význam lesa pri ochrane ovzdušia, využitie chemickej a biologickej ochrany lesa, nebezpečenstvo nekontrolovaného vyrúbavania lesov, erózia pôdy, ochrana a obnova prírodných spoločenstiev, správanie sa v lese, zakladanie ohňa.

Lesné mikroorganizmy a nekvitnúce byliny: ochrana lesnej pôdy, udržiavanie vlhkosti pôdy a ovzdušia, lišajníky ako indikátory čistého ovzdušia.

Lesné bezstavovce: význam dážďoviek v prírode – biohumus, význam bezstavovcov, potravinových reťazcov, ochrana obojživelníkov v období rozmnožovania.

Lesné stavovce: význam biologickej rovnováhy v prírode, zákonná ochrana sov a dravcov, vykrádanie hniezd a obchodovanie s dravcami, ochrana a obnova prirodzených spoločenstiev.

Život vo vode a na brehu: význam rovnováhy organizmov vo vodnom prostredí, príčiny znečistenia vodných tokov a ich ochrana, otepľovanie = rozmnoženie rias, význam vodných tokov ako životné prostredie pre živočíchov a rastlín, ako relax pre človeka.

Vodné bezstavovce: význam kôrovcov v planktóne, ochrana čistoty vôd, úbytok raka, jeho výskyt na Slovensku, význam vodných stavovcov v potravinových reťazcoch.

Vodné a brehové stavovce: čistota a ochrana rybníkov, dôsledky nedovoleného lovu rýb, význam rybolovu, rybárstvo, rybníkárstvo, príčiny úbytku vodného vtáctva, chemická ochrana a jej následky, výskyt bociana v regióne, zákonná ochrana druhov, výskyt bobra na Slovensku.

Život na poliach a lúkach: význam pre človeka, nebezpečenstvo vypaľovania trávy.

Lúčne a poľné vtáky: ochrana húštin, prikrmovanie, obrúčkovanie vtákov, chránené druhy.

Lúčne a poľné cicavce: príčiny a dôsledky ich premnoženia.

Technika: Technické prostredie, ktoré nás obklopuje, vplyv techniky na živ. prostredie, projekt k ochrane životného prostredia, drevo ako technický materiál – výstava drevín, ochrana lesov, obnoviteľné zdroje surovín – separovaný zber doma a v škole.

Informatika: Žiaci vytvárajú vlastnú kompetenciu zodpovednosti vo vzťahu k životnému prostrediu. Chápu dôležitosť ochrany životného prostredia aj tým, že takmer všetky svoje práce odovzdávajú v elektronickej podobe. Na vyučovaní sa s témou žiaci stretávajú najmä pri príležitosti Dňa Zeme, kedy tvoria rôzne projekty v grafickom, či textovom editore.

Telesná výchova: Cvičenia v prírode – pozná zásady správneho správania v prírode, ako sa pohybovať v teréne, pozná chránené druhy rastlínstva a živočíšstva, pozná zásady táborenia.

Iné aktivity: Deň Zeme, Deň mlieka, Deň jablka, zber papiera, separovanie odpadu v škole, Deň zdravej výživy – príprava plagátov a projektov, súťaž, prednáška – Laboratórium Zem, Deň Zeme, Deň vody, výtvarné súťaže s tematikou ochrany prírody a prírodného bohatstva, výroba krmidiel pre vtáčiky a ich umiestnenie v areáli školy, Pime vodu z vodovodu, spolupráca s organizáciou Strom života.

5.2.4. Mediálna výchova

Výrazne vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí a mladých ľudí. Médiá sú integrálnou súčasťou každodenného života žiakov, pričom výrazne ovplyvňujú ich správanie, utváranie hodnôt a životný štýl. Hlavným cieľom tejto prierezovej témy je rozvoj (postupné zvyšovanie úrovne) mediálnej gramotnosti žiakov –schopnosť kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov a zmysluplne využívať médiá. Je dôležité, aby sa žiaci na veku primeranej úrovni postupne dokázali orientovať v mediálnom svete a osvojili si stratégie bezpečného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií. Dôraz sakladie na rozvíjanie kritického myslenia; vhodnou metódou je spoločné skúmanie, analyzovanie a samostatné premýšľanie, pričom sa vychádza z konkrétnej reality žiakov v triede.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti,
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne,
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov,
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu,
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

Realizácia prierezovej témy v našej škole:

Slovenský jazyk a literatúra: Táto prierezová téma sa využíva najmä pri žiackom získavaní informácií vo vzdelávacej oblasti (príprava projektov, využitie médií a rôznych zdrojov aj na vyučovacej hodine, selekcia informácií...), využitie mediálnych zdrojov pri rôznom spracovaní žánrov. V slohovej zložke najmä pri interview, reklame, rozhlas, televízia – uplatnenie médií pri rôznych typoch rozhovorov, vplyv reklamy na človeka. Práca s detskými časopismi a multimediami CD so vzdelávacím programom.

Anglický jazyk: Tvorba a prezentácia projektov, voľný čas, predmety okolo nás.

Etická výchova: Verbálna a neverbálna komunikácia (prejav známych osobností v spoločnosti), tvorivosť v medziľudských vzťahoch (tvoriví ľudia v našej spoločnosti), poznanie a pozitívne hodnotenie druhých (životné osudy mediálne známych osobností, ich skúsenosti s rôznymi spoločenskými javmi).

Hudobná výchova: Rozoznávať štylizované zvuky, používať zvukomalebné prostriedky pri vyjadrení pocitov z počúvaných skladieb, verbálne vyjadriť zážitok, pocity z počúvanej hudby, porovnať vybrané skladby podľa výrazu, charakteru.

Dejepis: Sviatočné a pamätné dni – Pátranie po histórii sviatkov, Historické pramene – písomné. Pátranie po najstaršom písomnom prameni, Zapísaná myšlienka sa zachovala – Moje meno v hieroglyfoch, Médiá – Prvé médiá na Slovensku, Deti v bohatých a chudobných krajinách – Ako žijú deti v chudobných krajinách.

Výtvarná výchova: Vo vyučovaní výtvarnej výchovy sa kladie dôraz aj na využívanie modernej didaktickej techniky na vyučovacích hodinách: základy práce s fotoaparátom, záber, negatívne vplyvy médií, animácia – vytváranie animácie v počítačovom programe, skenovanie obrázkov a ich ukladanie do počítača, návrh loga, značky, ex libris, obalový dizajn, grafická partitúra (možnosť využitia počítačového programu).

Matematika: Používanie edukačných webových stránok, napr.: Planéta vedomosti, Bez kriedy... Využívanie výukových programov, ktoré sú nainštalované v počítačoch školy (precvičenie si vedomostí a zručností matematiky). Vyhľadávanie informácií, ktoré pomôžu žiakom navrhnúť riešenie úloh z oblasti životného prostredia, zaujímavostí Slovenska, vesmíru, na webových stránkach(3. + 4. ročník).

Geografia: Zloženie vesmíru, rozdiel medzi planétami a hviezdami, mesačné fázy, výskum vesmíru, poznať farebné vyznačenia na mape – pohorie, vodstvo, nížiny, vymenovať kaňony, tieňavy na Slovensku a vo svete, poznať život v polárnych oblastiach, rastlinstvo, živočíšstvo...

Prvouka, prírodoveda: Zmeny v prírode počas roka, u lekára, chrup, práca a zábava, rastliny a semená – prezentácie v elektronickej podobe, projekty: živočíchy, elektrická energia, ako Egypťania stavali pyramídy, didaktické hry: ľudské telo...

Biológia: Efektívne využívať dostupné informačné zdroje, používať odbornú terminológiu, prezentovať sami seba, svoje postoje, názory a vedomosti, zlepšovať svoj písomný, ústny prejav.

Informatika: Cieľom je u žiakov rozvinúť schopnosť bezpečného zaobchádzania s informáciami, ktoré médiá poskytujú, pretože nie všetky informácie, ktoré nájdú na internete, sú pravdivé. Je dôležité, aby tieto informácie selektovali a overovali si všetky skutočnosti na oficiálnych stránkach, prípadne z viacerých zdrojov. Žiaci tak lepšie chápu fungovanie, ciele a stratégie vybraných obsahov mediálneho sveta a dokážu sa v ňom zmysluplne orientovať.

Okrem toho informatika ponúka v médiách možnosť kvalitnej zábavy i naplnenia voľného času pri využití efektívnych nástrojov.

Výtvarná výchova: Formovať vzťah k médiám a ponúkaným informáciám, využiteľnosť v témach –podnety filmu a videa (negatívne a pozitívne vplyvy), elektronické médiá – základné operácie s počítačom – experimentovanie s fontami.

Telesná výchova: Používanie: internet, CD, DVD, kazety. Cvičenia na správny spôsob života, vie vykonávať základné úkony, vie pochopiť vplyv TEV na rozvoj organizmu, účinok pohybovej aktivity na rozvoj organizmu.

Iné aktivity: Celoslovenská súťaž multimediálnej tvorby pre deti a mládež – Zlatá klapka, Filmové predstavenie Svet médií I, Divadelné predstavenie v anglickom jazyku (Divadelné centrum Martin), Týždeň s anglicky hovoriacim lektorom (native speaker), Slovensko-anglický čitateľský maratón, olympiády zo SJL a ANJ, rozhlasové správy a relácie, projekt Ovce.sk, vyhľadávanie zvykov, obrázky – štátne zástavy rôznych krajín, hymny okolitých štátov...

5.2.5. Multikultúrna výchova

Spája sa s aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa žiaci naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a s ich príslušníkmi dokážu konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii tejto témy využívame didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich, akceptovať ich a tiež rešpektovať ľudské práva.

5.2.6. Regionálna výchova a ľudová kultúra

Je spätá s multikulúrnou výchovou. Vo svojom obsahu ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie tradícií je základom kultúrnej identity. Spoznávaním svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva sa prispieva u žiakov k formovaniu ich historického vedomia. Vhodnými formami na uplatnenie týchto tém sú projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Regionálnu výchovu a tradičnú ľudovú kultúru realizujeme ako súčasť učebných predmetov –

výtvarná výchova, výchova umením, hudobná výchova, náboženská a etická výchova, občianska náuka, cudzie jazyky, slovenský jazyk a literatúra, dejepis a geografia.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti,
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry,
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu,
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí,
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.
- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu,
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine.

Realizácia prierezovej témy v našej škole:

Slovenský jazyk a literatúra: Ľudové piesne, ľudové povesti (vzťah k tradícii a folklóru, vzťah k obci a regiónu, uvedomenie si rozdielov medzi regiónmi, zoznámenie sa s textami ľudových piesní a povestí). Inonárodné rozprávky – spoznávanie iných kultúr. Hlásky a písmená, Vianoce, fašiangy, téma Svet je pestrý ako dúha, vybrané slová a slovné druhy.

Na prvom stupni je realizovaná v témach hlásky a písmená, spoluhlásky, vokáň, nadpis, blahoželanie, dorozumievame sa, píšeme listy, oznámenie, vlastné podstatné mená, ohybné slovné druhy, bájka, divadelná hra, umelecká literatúra, diskusia.

Anglický jazyk: Podobnosti a odlišnosti jednotlivých zvukov jazyka, predstavenie a pokyny v triede, číslovky, abecedné hláskovanie, po anglicky hovoriace krajiny, krajina, ktorú chcem navštíviť, mestá a krajiny, škola, rodina, prídavné mená, čas Vianoc, prezentácia projektov, môj deň, voľný čas, náš dom, mesto, opis osoby, nakupovanie, sviatky.

Etická výchova: Verbálna a neverbálna komunikácia (gestá a ich význam v iných krajinách), poznanie a pozitívne hodnotenie druhých (rasizmus v nás a v iných krajinách, ako ovplyvňuje spoločnosť).

Hudobná výchova: Osvojiť si tance so zmenou tempa a s využitím ľudových prvkov, poznávať ľudové hry, rytmizovať a melodizovať vyčítanky, zvukomalebne dotvárať krátky príbeh s využitím krojov a ľudových nástrojov, verbálne vyjadriť zážitok, pocity z počúvanej

hudby – porovnať vybrané skladby iných národov podľa výrazu, charakteru, pohybovo stvárniť jednoduchú choreografiu z ľudových tancov, intonačne čisto zaspievať ľudovú pieseň. Vo vzdelávacej oblasti reaguje na zmeny tempa a dynamiky pri ľudovej hudbe, osvojujú si jednoduchý ľudový tanec, naučia sa ľudové piesne a obohacujú ich tanečnými krokmi a inštrumentálnymi sprievodmi, zoznamujú sa s ľudovými hudobnými nástrojmi.

Dejepis: Minulosť, prítomnosť, budúcnosť – Slovensko a Európska únia, Sviatočné a pamätné dni – Vianočné zvyky a tradície u nás a vo svete, Historické pramene – hmotné – pomníky a pamätníky v našom meste, svetové náboženstvá – Pamiatky v našom meste (kostol, synagóga...), Mapa a priestor na mape – Mapa môjho bydliska, Ľudia v pohybe - Migranti, kontakt s inou kultúrou...

Výtvarná výchova: Umenie iných kultúr – Japonsko, Čína, Afrika, skladanie origami, netradičné výtvarné techniky a námety, materiál a textúra – orientácia na náš región, tradičná ľudová kultúra regiónu, zvyky, tradície – porovnávanie s inými kultúrami. Objavovanie prvkov obrazu – Ľudovít Fulla – analýza obrazov, návšteva galérie L. Fullu v Ružomberku. Umenie neskorej antiky, ranokresťanské a byzantské umenie – pochopenie materiálových, náboženských a technických možností doby, rešpektovanie kultúr, spoznávanie iných kultúr, budovanie vzťahu k vlastnej kultúre.

Výtvarná výchova na prvom stupni je realizovaná v témach – podnety tradičných remesiel (modrotlač, zdobenie kraslíc), ľudová architektúra – inšpirácia stavbami v lokalite Vlkolínece a okolitých obciach Liptova, podnety dizajnu – dizajn oblečenia – ľudový kroj, dizajn a ľudské telo – tvorba masiek, fašiangy.

Matematika: Realizácia projektov k témam: párne a nepárne čísla (Pytagoras), rímske čísla, premena jednotiek dĺžky v minulosti. Riešenie slovných úloh s tematikou zvyky iných kultúr (rómska kultúra, Vietnam, arabská kultúra..) , žiaci v škole – iné rasy ľudí, kombinatorika – zástavy rôznych štátov, G – neštandardné jednotky dĺžky (palec, piad', laket', stopa, yard...), časové jednotky – typy hodín.

Na prvom stupni– riešenie slovných úloh s tematikou: zvyky v našom regióne.

Geografia: regióny sveta, odlišnosti medzi nimi, základné vedomosti o kultúre národov, UNESCO – kultúrne prírodné pamiatky sveta. Vymenovať a ukázať na mape svetadiely, kontinenty, čítať údaje z mapy, úloha UNESCO, najväčšie mestá sveta, poznať kultúrne pamiatky – sochy, stavby...

Prvouka, prírodoveda: Každý má svojich najbližších, práca a zábava, ľudské telo – odlišnosť ľudí...spoznávanie prírodného bohatstva v regióne, stretnutie s pamätníkmi (starými

rodičmi), návšteva historických budov, spoznávanie staviteľských pamiatok v regióne, kostola, Likavského hradu, Liptovského múzea, spoznávanie hodnôt ľudových tradícií (tradičné sviatky), oboznámenie sa s ľudovou umeleckou výrobou v regióne, Vianoce u nás doma, predstavím vám svojich najbližších, technika okolo nás, práca a zábava...

Biológia: Rozširovať obzor z najbližšieho okolia na širšie životné prostredie, konfrontovať činnosť ľudí v blízkom okolí s inými kultúrami, viesť k pochopeniu, ako je príroda prepojená s ľudskou činnosťou, motivovať žiakov k úcte voči ľudskej činnosti, rozvíjať kritické myslenie, formovať samostatné názory na vzťah človeka k životnému prostrediu, formovať toleranciu k odlišným životným štýlom.

Informatika: Informatika ponúka podobne ako iné predmety priestor pre komunikáciu a spoluprácu s príslušníkmi rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu žijúcimi v slovenskej a európskej spoločnosti. Pojem etiketa a v komunikácii žiaci dodržiavajú zásady slušného správania.

Telesná výchova: Ľudové pohybové hry (Húsky, húsky podťe domov, Kráľu, kráľu daj vojačka...)

Iné aktivity: exkurzie, Retro deň, Mikuláš chodí po škole, Lucie vymetajú kúty, Divadelné predstavenie v anglickom jazyku (Divadelné centrum Martin), Týždeň s anglicky hovoriacim lektorom (native speaker), Slovensko-anglický čitateľský maratón, recitačná súťaž Carrol's Wonderland, olympiády z ANJ a SJL, Európa v škole, výtvarné súťaže zamerané na región Liptov, čítanie rozprávok slovenských a rôznych národov, povestí. Tvorivé dielne v Liptovskom múzeu, Vynášanie Moreny, školské výlety, Deň matiek, vianočná besiedka, stretnutie so starými rodičmi.

5.2.7. Ochrana života a zdravia

Realizuje sa v rámci vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, biológia, v rámci lyžiarskeho výcviku, plaveckého výcviku, exkurzií, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení. Didaktické hry sa realizujú 1-krát ročne, účelové cvičenia sa realizujú 2 razy do roka v trvaní 5 hodín, spravidla na jeseň a jar. Zámerom tejto prierezovej témy je nasmerovať žiakov k ochrane svojho zdravia a života a tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Ochrana života a zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídaných situáciách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie,
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane,
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života,
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc,
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách,
- orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

Realizácia prierezovej témy v našej škole:

Slovenský jazyk a literatúra: realizovaná v témach hlásky a písmená, mäkčeň, rozprávame rozprávku, zima a zimné sviatky, reprodukcia rozprávania.

Etická výchova: etické aspekty ochrany prírody (príroda a jej dôležitosť pre život a zdravie).

Výtvarná výchova: bezpečnosť pri práci na výtvarnej výchove.

Anglický jazyk: voľný čas, šport, zdravá výživa, povolania.

Matematika: riešenie úloh zameraných na ochranu života a zdravia v témach: stĺpcový graf, kruhový diagram, aplikačné úlohy, pravdepodobnostné pozorovania, čítanie údajov z tabuľky. Riešenie slovných úloh – téma: hry detí na ihrisku, teplomer – zvýšená teplota, zdravie, ochrana zdravia, životný štýl, rodinný výlet, bicyklový výlet – príprava výletu, lekárnička, prvá pomoc pri poranení na výlete, na ihrisku. Téma: číselná os, orientácia v kalendári, na stupnici teplomera.

Geografia: vážiť si svoje zdravie, viesť správny spôsob života, vedieť sa pohybovať v teréne, vedieť, čo si obliecť a obuť na vychádzku, čo si so sebou vziať.

Prvouka, prírodoveda: časti dňa, poznám svoje telo, voda, ochrana vody, vlastnosti vody, vzduch, pozorovanie rastlín a zvierat, ovocie, zelenina, u lekára, úraz a choroba, druhy teplomerov, lekári – špecialisti, ako využívam svoj voľný čas, v lese, rastliny a semená – vychádzka do prírody, sila, človek, zdravý spôsob života.

Biológia: Príroda a život: bezpečnosť pri zhotovovaní mikroskopického preparátu.

Život v lese: nebezpečenstvo zakladania ohňa v lese, bezpečnosť pri prechádzke lesom.

Lesné kvitnúce rastliny: spoznať liečivé druhy rastlín a ich význam pre zdravie človeka.

Lesné bezstavovce: prevencia a poskytnutie si pomoci pri napadnutí kliešťom, nebezpečenstvo prenosu nákazlivých ochorení.

Lesné stavovce: prvá pomoc pri uštipnutí vretenicou.

Vodné rastliny – riasy a sinice: nebezpečenstvo kúpania sa vo vodných nádržiach pri ich premnožení.

Poľné plodiny: význam ako zdroj potravy pre človeka, obilniny = zdroj škrobu, strukoviny = zdroj bielkovín, okopaniny = zdroj škrobu, rastlinné oleje – zdravá výživa, nebezpečenstvo požívania drog.

Informatika: Prierezová téma sa zameriava najmä na prípravu každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. U žiakov by sa mal formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí. Na hodinách informatiky sa žiaci učia dbať o svoju bezpečnosť a zdravie tým, že si správne ukladajú svoje školské tašky, k počítačom si sadajú podľa zasadacieho poriadku len s požadovanými pomôckami, pohybovať po učebni sa môžu len s dovoľením vyučujúceho a to opatrne, aby nepoškodili prírodné sieťové a dátové káble vedené k počítačom. Dodržiavajú všetky pravidlá počítačovej učebne, nekonzumujú jedlo ani nápoje, nemanipulujú s hardvérom ani inými elektrickými zariadeniami. Ďalším príkladom sú vyučovacie hodiny s témou správne sedenie pri počítači, kde si žiak chráni svoje zdravie nielen ergonómiou pracovného stola a zariadení na ňom, ale aj efektívnym trávením času prácou, prípadne zábavou pri počítači. Nad ochranou života sa žiaci zamýšľajú aj pri tvorbe rôznych projektov pri príležitosti Týždňa zdravej výživy, Dňa zdravia, Dňa Zeme. K ochrane života a zdravia neodkladne patrí aj správna komunikácia na internete, či poznanie rizík sociálnych sietí s použitím množstva dostupných portálov.

Telesná výchova: Žiak sa vie orientovať v telocvični, na školskom ihrisku, na atletickej dráhe, na presunoch na iné stanoviská. Dbá o svoje zdravie na rozcvičke, ŠH – basketbal, volejbal, šplh na tyči, na lane, vie dodržiavať základné bezpečnostné predpisy. Pohyb v teréne, relaxačné cvičenia, kondičné cvičenia, základy korčuľovania – vyučovanie na zimnom štadióne.

Technika: Pravidlá bezpečnosti pri práci, bezpečné používanie nástrojov, exkurzia – poučenie o bezpečnosti, sledovanie dodržiavania bezpečnosti zamestnancami na ich pracovisku.

Iné aktivity: Branné cvičenia zamerané na ochranu človeka a prírody (orientácia v teréne, pobyt v prírode, prvá pomoc, podpora fyzickej kondície...), škola v prírode, výtvarná súťaž Hasiči, korčuľovanie, Deň s Mondí, a. s., didaktické hry – pohyb v prírode, pravidlá a zásady prvej pomoci, získať zručnosť – ošetriť malé zranenie, vedieť telefónne čísla – prvá

pomoc, polícia, hasiči. Miniprojekty v triede – zásady zdravej výživy, príprava zdravej výživy.

5.2.8. Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke.

V každodennom živote sa žiaci stávajú účastníkmi cestnej premávky ako chodci, korčuliari, kolobežkári, cyklisti, cestujúci v prostriedkoch hromadnej alebo osobnej dopravy a pod. Okrem pozitívnych stránok má doprava a motorizmus aj veľa záporných stránok. Neúmerný je počet dopravných nehôd, ktorých účastníkmi sú školopovinné deti. Základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách získavajú deti najmä prostredníctvom školy. Učivo tematiky Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke v škole je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov – pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy, na školskom dopravnom ihrisku alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy. Ciele výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke na ZŠ zahŕňajú oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú, ktoré je potrebné proporcionálne rozvíjať.

Ciele sú zostavené v zmysle týchto kritérií :

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- sformovať si mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- uplatňovať si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, a to ako chodec, korčuliar, cyklista, cestujúci (spolujazdec) a pod.,
- spôsobilosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- schopnosť zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- schopnosť zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,

- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Realizácia prierezovej témy v našej škole:

Slovenský jazyk a literatúra: Realizovaná v téme: Do školy, Hlásky – písmená, Bicykel, Cestujeme, Mäkké slabiky, Dorozumievame sa, Čo sme zažili, Ide noc, Vybrané slová, Mladý záchranár, Slovné druhy, Predpony.

Matematika: Slovné úlohy s danou tematikou, dopravné značky ako geometrické útvary, porovnávanie množstva dopravných prostriedkov, značiek.

Prvouka, prírodoveda: Poznávanie dopravných prostriedkov, správanie sa v cestnej premávke a dopravných prostriedkoch, spoznávanie dopravných predpisov a dopravných značiek, bezpečná cesta do školy, technika a technické objavy, zdravý spôsob života.

Výtvarná výchova: V téme Podnety dizajnu – fantastický stroj, dopravný prostriedok.

Anglický jazyk: Dopravné prostriedky, voľný čas.

Telesná výchova: Pohybové hry zamerané na dopravu a cestnú premávku.

Hudobná výchova: Táto prierezová téma sa v predmete uplatňuje pri nácviiku piesní, ale i pri počúvaní hudby s tematikou dopravných prostriedkov. Uplatňujeme ju aj pri hudobno-dramatických i hudobných ľudových hrách: Na vlak, Išla sova na tanec....

Iné aktivity: Kultúrne predstavenia realizované mimo priestorov školy, didaktické hry v ŠKD, športové popoludnia, spolupráca s PZ v Ružomberku, využívanie dopravného ihriska.

6 VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

Vzdelávacie štandardy obsahujú súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a schopností, ktoré majú žiaci získať, aby mohli pokračovať vo vzdelávaní v nadväzujúcej časti vzdelávacieho programu alebo aby im mohol byť priznaný stupeň vzdelania.

Na ich základe škola vo svojom školskom vzdelávacom programe vypracuje učebné osnovy, ktoré vymedzujú výchovno-vzdelávacie ciele, obsah a rozsah vyučovania jednotlivých vyučovacích predmetov podľa učebného plánu školy.

Rozdelenie štandardov do ročníkov v štátnom vzdelávacom programe má charakter odporúčania, škola ich do ročníkov rozdelí tak, aby ich rozsah odpovedal časovej dotácii podľa učebného plánu školy.

Škola pri tvorbe učebných osnov dodržiava zásadu veku primeranosti a zásadu logickej nadväznosti obsahu vzdelávania. Učebnými osnovami povinného vyučovacieho predmetu, ktorého časová dotácia sa v učebnom pláne nezvyšuje alebo sa zvyšuje bez rozšírenia obsahu, môžu byť vzdelávacie štandardy. Tieto požiadavky sú formulované ako kompetencie, ktorých súčasťou sú vedomosti, spôsobilosti, zručnosti, postoje a hodnoty v kontexte vymedzeného obsahu vzdelávania. Obsahujú štruktúru učebných cieľov, výkonové požiadavky a vymedzený rámcový učebný obsah.

6.1 Učebné osnovy

Učebné osnovy sú povinnou a neoddeliteľnou súčasťou ŠkVP. Učebné osnovy sú školský dokument, v ktorom sa konkretizujú výchovno-vzdelávacie ciele, obsah a rozsah vyučovania v učebných predmetoch podľa schváleného učebného plánu. Tvoria vlastný didaktický program vzdelávania pre každý predmet. Sú vypracované podľa ročníkových výstupov. Vychádzajú zo Štátneho vzdelávacieho programu a reflektujú profil absolventa a zameranie školy.

Obsahujú:

1. Charakteristika predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania.
2. Rozvíjajúce ciele a spôsobilosti vychádzajúce z kľúčových kompetencií.
3. Tematické celky, prostredníctvom ktorých rozvíjame kompetencie, obsah, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi.
4. Požiadavky na výstup.
5. Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.

6. Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.

7. Hodnotenie predmetu.

Učebné osnovy jednotlivých predmetov tvoria vzdelávacie štandardy (učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet).

7 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

Škola poskytuje základné všeobecné vzdelanie (ISCED 1 a ISCED 2). Školský vzdelávací program vychádza z Štátneho vzdelávacieho programu.

Rámcový učebný plán je dokument, ktorý stanovuje časové dotácie vyučovacích predmetov v ŠVP podľa ročníkov. Vymedzuje počet voliteľných hodín, ktoré škola konkretizuje vo svojom ŠkVP. Navýši hodinovú dotáciu existujúcim vyučovacím predmetom ŠVP alebo vytvorí nový vyučovací predmet, ktorému prideli časovú dotáciu. Učebný plán je realizovaný v rámci týždenného rozvrhu vyučovacích hodín pre jednotlivé triedy v ročníku.

7.1 Rámcový učebný plán pre 1. - 4. ročník primárneho vzdelávania

Voliteľné hodiny podľa ŠVP v jednotlivých ročníkoch:

- zvyšujú časovú dotáciu v jednotlivých učebných predmetoch pri zachovaní obsahu (matematika, slovenský jazyk a literatúra)
- sú použité na zavedenie nového predmetu (anglický jazyk)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	1. ročník		2. ročník		3. ročník		4. ročník	
		ŠVP	ŠkVP	ŠVP	ŠkVP	ŠVP	ŠkVP	ŠVP	ŠkVP
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	9		8		7	1	7	1
	Anglický jazyk		2		2	3		3	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4		4	1	4	1	4	
	Informatika					1		1	
Človek a príroda	Prvouka	1		2					
	Prírodoveda					1		2	
Človek a spoločnosť	Vlastiveda					1		2	
Človek a hodnoty	Etická/Náboženská výchova	1		1		1		1	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie					1		1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2		2		1		1	
	Hudobná výchova	1		1		1		1	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2		2		2		2	
	Voliteľné hodiny		2		3		2	25	1
Spolu		20	2	20	3	23	2	26	

7.2 Rámcový učebný plán pre 5. - 9. ročník nižšieho stredného vzdelávania

Voliteľné hodiny podľa ŠVP v jednotlivých ročníkoch:

- zvyšujú časovú dotáciu v jednotlivých učebných predmetoch pri zachovaní obsahu
- sú použité na zavedenie nového predmetu (nemecký jazyk)
- sú použité na zavedenie nového predmetu (financie v praxi)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	5. ročník		6. ročník		7. ročník		8. ročník		9. ročník	
		ŠVP	ŠkVP	ŠVP	ŠkVP	ŠVP	ŠkVP	ŠVP	ŠkVP	ŠVP	ŠkVP
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5		5		4	1	5		5	
	Anglický jazyk	3	1	3		3		3		3	
	Nemecký jazyk / Financie v praxi						2		2		2
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	1	4	1	4	1	4	1	5	1
	Informatika	1		1		1		1			
Človek a príroda	Fyzika			2		1		2		1	1
	Chémia					2		2		1	1
	Biológia	2		1	1	2		1		1	
Človek a spoločnosť	Dejepis	1		1	1	1		1		2	
	Geografia	2		1		1		1		1	
	Občianska náuka			1		1		1		1	
Človek a hodnoty	Etická / náboženská výchova	1		1		1		1		1	
Človek a svet práce	Technika	1		1		1		1		1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1		1		1	
	Hudobná výchova	1		1		1		1			
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2		2		2		2		2	
	Voliteľné hodiny		3		4		4		3		5
Spolu:		24	3	25	4	26	4	27	3	25	5

Poznámky:

1. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 223/2022 Z. z. o základnej škole (ďalej len „vyhláška o základnej škole“ v predmetoch informatika, technika, cudzí jazyk.

Spájanie tried v predmetoch etická výchova, náboženská výchova, nemecký jazyk, financie v praxi realizujeme z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov pre školu.

2. Použitie voliteľných hodín

V 1. a 2. ročníku je zavedený predmet anglický jazyk, ktorý má vypracované nové učebné osnovy.

V 2. ročníku v matematike sú učebné osnovy doplnené o výkony, je tam navýšená časová dotácia z disponibilných hodín.

V 3. ročníku v matematike a slovenskom jazyku sú učebné osnovy doplnené o výkony, je tam navýšená časová dotácia z disponibilných hodín.

V 4. ročníku v slovenskom jazyku sú učebné osnovy doplnené o výkony.

V 5. ročníku v matematike, anglickom jazyku, výtvarnej výchove sú učebné osnovy taktiež doplnené o výkony, nakoľko je v týchto predmetoch navýšená hodinová dotácia z disponibilných hodín.

V 6. ročníku sú v matematike, biológii a dejepise, výtvarnej výchove učebné osnovy tiež doplnené o výkony.

V 7. ročníku sú v matematike a slovenskom jazyku a literatúre učebné osnovy doplnené o výkony. Sú zavedené nové voliteľne predmety - nemecký jazyk a financie v praxi, ktoré má vypracované nové učebné osnovy.

V 8. ročníku sú zavedené voliteľné predmety - nemecký jazyk a financie v praxi, ktoré majú vypracované učebné osnovy a v matematike sú UO doplnené o výkony.

V 9. ročníku pokračujú voliteľné predmety – nemecký jazyk a financie v praxi, ktoré majú vypracované učebné osnovy aj pre tento ročník. V matematike, fyzike a chémii sú učebné osnovy doplnené o výkony, nakoľko aj tu je navýšená hodinová dotácia z disponibilných hodín.

8 OSOBITOSTI VÝCHOVY A VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI V SÚLADE S PRINCÍPMI INKLUZÍVNEHO VZDELÁVANIA

Škola dlhodobo vzdeláva žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a chce v tejto činnosti i naďalej pokračovať. Škola žiakov vedie v evidencii, ktorú pravidelne aktualizuje na základe pedagogicko-psychologických a špeciálnopedagogických vyšetrení žiakov.

Školský špeciálny pedagóg v spolupráci s triednymi učiteľmi, predovšetkým na 1. stupni ZŠ, vykoná depistáž detí so špecifickými poruchami učenia a v prípade potreby odporučí zákonným zástupcom žiaka vyšetrenie v CPP. Súčasťou správy z komplexného psychologického a špeciálne pedagogického vyšetrenia je odporúčenie k špeciálnej pedagogickej starostlivosti. Deti so závažnejšími formami sú podľa odporúčenia CPP individuálne integrované a vyučovanie prebieha podľa Individuálneho vzdelávacieho plánu (IVP). IVP je koncipovaný na základe doporučení CPP, je tu predovšetkým stanovená starostlivosť o žiaka, špeciálne pomôcky, prístroje, digitálne technológie. Žiakom je prispôsobený spôsob hodnotenia a klasifikácie. Na vypracovaní IVP sa podieľa triedny učiteľ v spolupráci s učiteľom daného predmetu, špeciálnym pedagógom, rodičom a podľa potreby aj s ďalšími odborníkmi.

Pre úspešné vzdelávanie týchto žiakov je najdôležitejším činiteľom učiteľ, ktorý pozná žiakov a vytvára v triede priaznivú klímu a atmosféru tolerancie, snaží sa formovať pozitívny postoj k ľuďom s odlišnosťou a znevýhodnením. Snažíme sa o vzájomný a odborný prístup pedagogických a odborných zamestnancov, školského podporného tímu a zariadení poradenstva a prevencie, podporu pedagogického asistenta.

Profil absolventa žiaka so zdravotným znevýhodnením je zhodný s profilom absolventa ŠkVP pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie našej školy a rešpektovaním na daný druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia a ŠVP pre primárne vzdelávanie v špeciálnej základnej škole.

8.1 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Zdravotne znevýhodnení žiaci sa vzdelávajú a postupujú podľa školského vzdelávacieho programu a rámcového učebného plánu našej školy, v rámci ktorého sa podľa IVP upraví ich vzdelávanie na základe štátneho vzdelávacieho programu pre žiakov s príslušným druhom zdravotného znevýhodnenia schválených MŠVVaŠ SR.

Špeciálnopedagogickú starostlivosť v škole zabezpečujú školskí špeciálni pedagógovia, ktorí týmto žiakom poskytujú komplexnú starostlivosť. Pracujú so žiakmi formou individuálnych vedení podľa potreby žiaka.

IVP je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorý je integrovaný. Jeho úlohou je plánovanie vzdelávania žiaka podľa špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb. Obsahuje všetky špecifické úpravy v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali potrebám konkrétneho žiaka.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami škola postupuje podľa ich zdravotného znevýhodnenia školský výkon a hodnotí ich podľa „Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špeciálno-pedagogickými potrebami v bežných základných školách.“(schválené MŠ SR rozhodnutím č. 6164/96-153 zo dňa 12.12. 1996) a Metodického pokynu č.22/2011 z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy s prílohou č. 2.

Škola zabezpečuje:

- úzku spoluprácu učiteľov so školským špeciálnym pedagógom, výchovným poradcom, centrom výchovného poradenstva, spoluprácu so zákonnými zástupcami žiakov, centrami pedagogicko-psychologického a špeciálnopedagogického poradenstva, v škole pracuje inkluzívny tím;
- vypracovanie individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu, jeho dodržiavanie a vyhodnocovanie;
- pripravenosť učiteľov na vzdelávanie týchto žiakov;
- rešpektovanie zdravotného stavu žiakov;
- umožniť žiakovi používať vhodné kompenzačné a relaxačné pomôcky;
- pri hodnotení zohľadňovanie druhu, stupeň a miery postihnutia alebo znevýhodnenia;
- prispôsobovanie obsahu a formy vzdelávania v predmetoch, ktorých sa prejavuje jeho znevýhodnenie;
- v prípade potreby úpravu učebných osnov konkrétnych predmetov;
- rešpektovanie pracovného tempa žiaka;
- podporovanie schopnosti koncentrácie žiaka a usmerňovanie jeho hyperaktivity a impulzívneho správania;
- asistenta učiteľa pre žiakov, ktorí ho nevyhnutne potrebujú.

Podmienkou zdokonaľovania práce s týmito žiakmi je priebežné vzdelávanie sa všetkých pedagógov v tejto oblasti a ich dôsledný prístup k týmto žiakom.

8.2 Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je vytvorenie podnetného a podporného prostredia pre efektívne vzdelávanie, aby bol zabezpečený ich rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelaniu.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov zo SZP škola v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a v spolupráci so školským podporným tímom sa snaží zabezpečiť:

- prispôsobenie metód a foriem vzdelávania podľa individuálneho prístupu tak, aby boli žiaci podporení a motivovaní sa efektívne vzdelávať;
- včasné riešenie ťažkostí vo vzdelávaní, využívanie podpory pedagogického asistenta a iné dostupné možnosti podpory pedagogických a odborných zamestnancov;
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov zo SZP a ich rodičov pre pravidelnú dochádzku na vyučovanie;
- podmienky pre komplexný rozvoj osobnosti žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Vzdelávanie žiakov zo SZP sa uskutočňuje v bežných triedach spolu s ostatnými žiakmi. Podľa potreby využívame individuálny vzdelávací program pre konkrétneho žiaka (vypracovaný na jeden, viacero alebo aj všetky vyučovacie predmety) v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Individuálny vzdelávací program vypracováva pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi.

9 ŠKOLSKÝ PODPORNÝ TÍM

9.1 Systém komplexnej podpory žiakov v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

Základná škola poskytuje vzdelávanie v súlade Zákona č. 245/2008 Z. z. Zákon o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

§2, ods.ag) inkluzívnym vzdelávaním je spoločná výchova a vzdelávanie detí, žiakov, poslucháčov alebo účastníkov výchovy a vzdelávania, uskutočňovaná na základe rovnosti príležitostí a rešpektovania ich výchovno-vzdelávacích potrieb a individuálnych osobitostí a podporujúca ich aktívne zapojenie do výchovno-vzdelávacích činností školy alebo školského zariadenia.

Vzdelávanie všetkých žiakov ako i žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len ŠVVP) podľa §3, §7 a §7a, ods. 5 d) v zmysle platného Zákona 245/2008 Z.z. je realizované plným začlenením v bežnej triede.

Na základe §130-131, § 145a – 145b škola vytvára pre žiakov inkluzívne podmienky prostredníctvom poskytnutých podporných opatrení, realizovaných s pomocou pedagogických asistentov, Školského podporného tímu a ďalších dotknutých subjektov, personálu, či kľúčových aktérov (napríklad zákonný zástupca a pod.) ktorí prispievajú k multidisciplinárnej podpore žiakov.

Škola na základe rozhodnutia riaditeľa školy poskytuje v zmysle §84a platného Zákona 138/2019 Z.z. inkluzívne vzdelávanie s podporou Školského podporného tímu, ktorého úlohou sú najmä:

- ✓ koordinovať rozvoj inkluzívneho vzdelávania,
- ✓ zabezpečiť vo výchove a vzdelávaní uplatňovanie používania prístupov a stratégií, ktoré vyplývajú z jednotlivých odborov vedy a techniky,
- ✓ spolupracovať so zariadením poradenstva a prevencie a ďalšími subjektmi pri podpore detí, žiakov a ich zákonných zástupcov v oblasti výchovy a vzdelávania,
- ✓ poskytovať poradenstvo žiakom a zákonným zástupcom a metodickú podporu pedagogickým zamestnancom,
- ✓ podieľať sa na tvorbe školského vzdelávacieho programu.

9.2 Školský podporný tím

1. Školský podporný tím tvorí skupinu pedagogických a odborných zamestnancov školy, ktorí priamo v škole spolupracujú s vedením školy, s učiteľmi, vychovávateľmi,

rodičmi a žiakmi ako aj s ďalšími externými subjektmi, čím prispieva ku komplexnému rozvoju školskej úspešnosti a duševného zdravia, vrátane bezpečnému prostrediu školy, zlepšovaniu vzťahov a sociálnej klímy v triedach, rozvoju emocionálnej inteligencie, sociálnych kompetencií a zručností detí.

2. Školský podporný tím realizuje viaceré úlohy zameraná na rozvoj školskej úspešnosti a duševného zdravia, tiež identifikáciu zdrojov a rizík u žiakov a pedagógov, ponúka systematickú, koordinovanú inkluzívnu podporu, školenia, prednášky a kurzy pre žiakov, rodičov, pedagógov i širšiu školskú komunitu, zabezpečuje a metodicky vedie spolu s vedením školy komplexný systém inkluzívnej edukácie v rámci jednotlivých ŠkVP, vrátane prijímania nových žiakov a sleduje adaptačný proces dieťaťa v kolektíve, organizuje preventívne aktivity a intervencie podľa zamerania člena Školského podporného tímu. Svoje aktivity orientuje v zmysle odborných činností, definovaných podrobne v jednotlivých stupňoch podpory, v zmysle § 130 a 131, Zákona NR SR č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa štandardov odborných činností.
3. Školský podporný tím tvorí koordinátor školského podporného tímu, školský špeciálny pedagóg, pedagogickí asistenti, kariérový - výchovný poradca a vedenie školy .
4. Koordinátor školského podporného tímu koordinuje činnosť jednotlivých členov školského podporného tímu, koordinuje spoluprácu pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov so zákonnými zástupcami a zamestnancami zariadení poradenstva a prevencie, plánuje individuálne a skupinové aktivity detí alebo žiakov uskutočňované školským podporným tímom a vyhodnocuje ich účinnosť, zabezpečuje súčinnosť členov školského podporného tímu s ďalšími pedagogickými zamestnancami, širšími multidisciplinárnymi tímami a subjektmi. Vyhodnocuje jej účinnosť.
5. Školský špeciálny pedagóg poskytuje odborné činnosti v rámci špeciálnopedagogickej diagnostiky, individuálneho, skupinového alebo hromadného poradenstva a intervencie najmä pedagogickým a odborným zamestnancom v úprave edukačných foriem, metód, tiež žiakom so špecifickými edukačnými potrebami, špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a inými inkluzívnymi potrebami, s osobitným zreteľom na inkluzívny proces výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach. Odborné činnosti školského špeciálneho pedagóga sú orientované predovšetkým na rozvoj inkluzívneho vzdelávania, implementáciu podporných

opatrení v zmysle Katalógu podporných opatrení, školskej úspešnosti aktérov v prvej podpornej úrovni.

6. Asistenti pracujú s pedagogickými, odbornými zamestnancami a žiakmi v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu a vytvárajú im inkluzívne podmienky, ktoré podporujú vnímavé začlenenie a podporu v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu, školského kolektívu.
7. Kariérový poradca a výchovný poradca spolupracuje s pedagogickými a odbornými zamestnancami najmä pri aktivitách orientovaných na kariérový a výchovný rozvoj žiakov. Zabezpečujú výchovné a výchovno-poradenské aktivity.

9.3 Podporné úrovne žiakov

V zmysle §130 – 131 platného Zákona NR SR č. 245/2008 Z.z. môžeme charakterizovať tri stupne podpory žiakov.

1. stupeň podpory: všetci žiaci (všeobecná podpora),

2. stupeň podpory: žiaci v riziku (cielená podpora),

3. stupeň podpory: žiaci vyžadujúci komplexnú podporu (špecifická podpora)

Všetci žiaci školy v podpornej úrovni 1. stupňa sú podporení predovšetkým činnosťami vykonávanými pedagogickými zamestnancami, odbornými zamestnancami školy a členmi školského podporného tímu v rámci hlavnej výchovno-vzdelávacej činnosti. Činnosti podpornej úrovne prvého stupňa podľa ich štandardov, zahŕňajú najmä:

- ✓ pedagogickú diagnostiku,
- ✓ pedagogickú intervenciu,
- ✓ výchovné poradenstvo,
- ✓ kariérové poradenstvo,
- ✓ rozvoj inkluzívneho vzdelávania,
- ✓ prevenciu.

V zmysle §145a Zákona NR SR č. 245/2008 Z.z. sú všetkým žiakom školy v tejto úrovni v plnom rozsahu poskytované dostupné podporné opatrenia podľa rozsahu identifikovaných inkluzívnych potrieb.

V zmysle §145b Zákona NR SR č. 245/2008 Z.z. je identifikácia inkluzívnych potrieb realizovaná zamestnancami školy alebo poradenským pracoviskom, prípadne iným subjektom, v zmysle tohto zákona.

Žiaci v riziku (cielená podpora) v podpornej úrovni 2. stupňa – sú žiaci s inkluzívnymi potrebami, ktoré vyžadujú intenzívnejšiu podporu ako na podpornej úrovni 1.

Najčastejšie ide o:

- ✓ žiakov z cudzojazyčného prostredia, ktorých prvým jazykom nie je slovenčina,
- ✓ žiakov v diagnostickom procese s problémami v učení, v správaní,
- ✓ žiakov v „hraničnom“ intelektovom pásme,
- ✓ žiakov s aktuálnymi osobnými problémami (rozvod, úmrtie v rodine, šikanovanie, CAN syndróm, neúplná rodina a pod.),
- ✓ žiakov zo sociálne-znevýhodneného prostredia,
- ✓ žiakov so psychickými problémami krátkodobého a dlhodobého charakteru (seba poškodzovanie, užívanie návykových látok ...),
- ✓ žiakov so zdravotnými problémami či znevýhodnením (často chorí, zdravotne oslabení),
- ✓ žiakov s väčším počtom neospravedlnených hodín (nad 10),
- ✓ žiakov s nedostatočným prospechom (priemer nad 4), žiakov s nadaním a pod.

Títo žiaci sú podporení predovšetkým skupinovými činnosťami vykonávanými školským špeciálnym pedagógom a odbornými zamestnancami školy, prípadne ďalšími členmi ŠPT v spolupráci s centrom poradenstva a prevencie.

Činnosti podpornej úrovne druhého stupňa podľa ich štandardov zahŕňajú najmä:

- ✓ orientačnú diagnostiku,
- ✓ prevenciu,
- ✓ poradenstvo,
- ✓ intervenciu,
- ✓ krízovú intervenciu,
- ✓ terapiu,
- ✓ reedukáciu,
- ✓ metodickú podporu a poradenstvo pedagogickým zamestnancom, odborným zamestnancom a zákonným zástupcom alebo zástupcom zariadenia.

V zmysle §145a Zákona NR SR č. 245/2008 Z.z.sú všetkým žiakom v riziku v tejto úrovni v plnom rozsahu poskytované dostupné podporné opatrenia podľa rozsahu identifikovaných inkluzívnych potrieb.

V zmysle §145b Zákona NR SR č. 245/2008 Z.z. je identifikácia inkluzívnych potrieb realizovaná zamestnancami školy alebo poradenským pracoviskom, prípadne iným subjektom, v zmysle tohto zákona.

Žiaci vyžadujúci komplexnú podporu (špecifická podpora) v podpornej úrovni 3. stupňa – sú žiaci s inkluzívnymi potrebami, ktoré vyžadujú individualizovanú komplexnú podporu širšieho multidisciplinárneho tímu ako na podpornej úrovni.

Títo žiaci sú podporení:

- ✓ **v škole predovšetkým činnosťami vykonávanými odborným zamestnancom centra poradenstva a prevencie.** Činnosti podpornej úrovne tretieho stupňa podľa ich štandardov zahŕňajú najmä:
  - základnú diagnostiku, čiastkovú diagnostiku alebo komplexnú diagnostiku,
  - poradenstvo,
  - prevenciu,
  - intervenciu,
  - krízovú intervenciu,
  - terapiu,
  - rehabilitáciu a reedukáciu,
  - metodickú činnosť a supervíznu činnosť pre školský podporný tím, pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov a zákonných zástupcov alebo zástupcov zariadenia.
- ✓ **v poradenskom zariadení činnosťami vykonávanými odborným zamestnancom centra poradenstva a prevencie.** Činnosti podpornej úrovne tretieho stupňa podľa ich štandardov sa tak môžu u žiakov v podpornej úrovni 3. stupňa dopĺňať o činnosti štvrtého a piateho stupňa v zmysle §131 ods. 5) a 6) Zákona NR SR č. 245/2008 Z.z..

V zmysle §145a Zákona NR SR č. 245/2008 Z.z.sú všetkým žiakom v komplexnej podpore v plnom rozsahu poskytované dostupné podporné opatrenia podľa rozsahu identifikovaných inkluzívnych potrieb.

V zmysle §145b Zákona NR SR č. 245/2008 Z.z. je identifikácia inkluzívnych potrieb realizovaná zamestnancami školy alebo poradenským pracoviskom, prípadne iným subjektom, v zmysle tohto zákona.

Žiaci sú presúvaní v podporných úrovniach podľa rozsahu inkluzívnych potrieb nasledovne:

- ✓ **z podpornej úrovne 1. stupňa** – do podpornej úrovne 2. na základe dôkladného a pravidelného vyhodnotenia úspešnosti činností a efektivity podporných opatrení zrealizovaných v podpornej úrovni 1. stupňa aktérmi, ktorí podporu zrealizovali,

- ✓ **z podpornej úrovne 2. stupňa** – do podpornej úrovne 3. na základe dôkladného a pravidelného vyhodnotenia úspešnosti činností a efektivity podporných opatrení zrealizovaných v podpornej úrovni 2. stupňa aktérmi, ktorí podporu zrealizovali,
- ✓ **z podpornej úrovne 3. stupňa** – do podpornej úrovne 4 a 5. na základe dôkladného a pravidelného vyhodnotenia úspešnosti činností a efektivity podporných opatrení zrealizovaných v podpornej úrovni 3. stupňa aktérmi, ktorí podporu zrealizovali.

Dôsledné a pravidelné vyhodnocovanie úspešnosti činností a podporných opatrení zrealizovaných v podpornej úrovni je tímový proces, ktorý sa realizuje na princípoch multidisciplinárnej spolupráce 7 a minimálne 2 krát ročne a to vždy pred klasifikačnou poradou k štvrťročnému a trištvrtoročnému hodnoteniu.

K jeho merateľnosti sú využívané hodnotiace nástroje, ktoré spĺňajú základné kritériá merania kvality (štandardy 8) inkluzívneho vzdelávania.

9.4 Podporné opatrenia pre žiakov

Každý žiak školy má nárok na priznané podporné opatrenia v zmysle § 145a – 145b platného Zákona NR SR č. 245/2008 Z.z..

Podporným opatrením je opatrenie poskytované školou alebo školským zariadením potrebné na to, aby sa žiak mohol plnohodnotne zapájať do výchovy a vzdelávania a rozvíjať svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti v čo najväčšej miere.

Poskytovanie podporných opatrení v škole prebieha:

- ✓ **vo všeobecnej rovine (univerzálne riadenie inkluzívneho vzdelávania a prevencie):**
  - V zmysle Katalógu podporných opatrení MŠVVaŠ SR.
  - Zjednotením hodnotovej a interakčnej orientácie pedagogického zboru s rodičmi a žiakmi v napĺňaní inkluzívnych potrieb podľa procesov Indexu inklúzie;
  - Tvorbou inkluzívnej infraštruktúry v priestoroch školy
  - Realizáciou odborných činností, ktoré limitujú segregáciu, stigmatizáciu a garantujú zákonom nárokovateľnú minimálnu kvalitu inkluzívnej podpory v zmysle platných profesijných, výkonových a obsahových štandardov a dostupnosti podporných opatrení vo výchovno-vzdelávacom procese v zmysle platného Zákona NR SR č. 245/2008 Z.z..
  - Inováciou didaktických prístupov v oblasti hodnotenia a klasifikácie, výučbových metód, foriem a cieľov.

- Autoevalváciou inkluzívnych procesov.
- ✓ **v špecifickej rovine (riadenie inkluzívneho vzdelávania podľa osobitostí a požiadaviek žiakov v jednotlivých predmetoch):**

- Pedagogickou diagnostikou vo všetkých predmetoch

Ak učiteľ pri bežnej pedagogickej práci zistí, že žiak nenapĺňa očakávané vzdelávacie výstupy alebo ich naopak napĺňa nad očakávania, začne proces identifikácie potrieb (pedagogická diagnostika) a návrhu prípadnej podpory. Pokiaľ nie je triednym učiteľom žiaka, triedneho učiteľa kontaktuje a o situácii ho informuje. Následne je vhodné zvolať stretnutie osôb zúčastňujúcich sa výchovno-vzdelávacieho procesu, ideálne za prítomnosti žiaka, pedagógov, ktorí žiaka vyučujú, zákonného zástupcu, člena ŠPT a riaditeľa školy, ktorý o prípadnom podpornom opatrení rozhoduje. Návrh na stretnutie môže podať ktokoľvek z vyššie uvedených. Je vhodné viesť žiakov k tomu, aby dokázali rozpoznať svoje potreby a o prípadnú podporu si požiadali sami.

Cieľom tohto stretnutia je snaha o identifikáciu možnej príčiny vzdelávacích ťažkostí alebo v prípade nadaného žiaka oblastí, v ktorých dosahuje mimoriadne výsledky. Nasledujú návrhy na podporné opatrenia a ich korelácie s možnosťami školy. V prípade indikácií, pre ktoré je vhodným podporným opatrením pedagogická intervencia, je komunikovaný súbor opatrení, ktorý by mohol viesť ku kompenzácii vzdelávacích ťažkostí, prípadne k ďalšiemu rozvoju oblastí, v ktorých žiak dosahuje vynikajúce výsledky. Tento návrh môže škola spracovať do plánu pedagogickej podpory pod názvom „portfólio inkluzívnej podpory“ alebo iného obdobného interného dokumentu. Forma a rozsah tohto dokumentu sú flexibilne stanovené podľa potrieb školy a dokument vychádza z legislatívy a školskej praxe. V prípade, že sa vyššie uvedené stretnutia zákonný zástupca nezúčastňuje, škola ho informuje o prijatých opatreniach.

- Pedagogickou intervenciou vo všetkých predmetoch

Nasledujúce príklady indikácií a možných čiastkových opatrení sa môžu vzťahovať ku všetkým žiakom, nielen so ŠVVP.

Príklady indikácií, pre ktoré je pedagogická intervencia vhodná:

- zdravotné obmedzenia,
- dlhšia choroba,
- nezvládnutie dištančnej výučby,
- nedostatočné výsledky v dosahovaní očakávaných výstupov,
- málo podnetné rodinné prostredie,
- nedostatočná vnútorná motivácia žiaka,

- striedanie škôl napr. striedavej starostlivosti,
- málo podnetné sociokultúrne zázemie,
- nefunkčné sociálne vzťahy v triede,
- možná obeť šikanovania,
- nesamostatnosť pri plnení úloh ako pri výučbe, tak v domácom prostredí,
- nesamostatnosť pri využívaní učebných zdrojov či technológií,
- úzkosť, stres napríklad z dôvodu tlaku okolia na výkon,
- čiastkové oslabenie v niektorých oblastiach v dôsledku nadania v oblastiach iných,
- potreba rozvoja nadania,
- výrazný záujem o určitú vzdelávaciu oblasť,
- znalosti z určitej vzdelávacej oblasti nad rámec školského kurikula,
- vynikajúce výsledky v dosahovaní očakávaných výstupov,
- žiak sa intenzívne venuje určitému odboru aj v záujmových aktivitách a iné...

Možné čiastkové opatrenia, ktoré možno zahrnúť do pedagogickej intervencie:

- úprava pedagogických stratégií (metód a foriem),
- zrozumiteľnejšia a reálnejšia formulácia vzdelávacích cieľov,
- úprava spôsobu zadávania učebných úloh,
- úprava spôsobu zadávania úloh určených na hodnotenie,
- vysvetlenie hodnotenia a vzťahu medzi učebnými aktivitami a hodnotením,
- výroba či nákup a používanie jednoduchých podporných učebných pomôcok/ pracovných listov či zošitov
- príprava zadania pre doučovanie, domácu prípravu a domáce precvičovanie,
- podpora vytvárania návykov a postupov súvisiacich s domácou prípravou,
- cielená individualizácia priamo vo vyučovaní,
- individuálna pomoc s plnením úloh,
- cielená rozvíjanie kľúčových kompetencií na učenie a riešenie problémov,
- intenzívnejšia práca so zručnosťami žiaka získanými mimo školy (napr. v neformálnom vzdelávaní, pri voľnočasových aktivitách alebo získavaním funkčných zručností od rodičov či starých rodičov – napr. remeslo, chovateľstvo, umelecká činnosť a pod..),
- príprava podnetných študijných úloh,
- zavádzanie učebných tém do kontextov a širších súvislostí zo života žiaka,
- zaradovanie rozširujúceho učiva,

- príprava komplexnejších úloh pre nadaných,
- pomoc s vyhľadávaním ďalších učebných zdrojov,
- práca s obťažnosťou a jej zvyšovaním do úrovne, ktorú žiak zvládne,
- ďalšie činnosti rozvíjajúce nadanie, prípadne kompenzujúce oslabené oblasti tak, aby v nich žiak dosiahol aspoň minimálne úrovne stanovených cieľov,
- využívanie rôznorodých učebných materiálov, podpora častej sebareflexie atď.

V prípade indikácií pre aplikáciu pedagogickej intervencie je možné túto intervenciu v zmysle štandardov odborných činností a Katalógu podporných opatrení začať prakticky okamžite. Nie je teda nutné absolvovať štandardný postup pre vyšetrenie.

Pedagogickú intervenciu môže viesť pedagóg – učiteľ, pedagogický asistent, člen ŠPT vo vzťahu k obsahu a cieľu intervencie a súvisiaceho podporného opatrenia. **O začatí realizácie pedagogickej intervencie rozhoduje riaditeľ školy uznaním dotknutých podporných opatrení v zmysle Usmernenia MŠVVaŠ SR a platného Zákona NR SR č. 245/2008 Z.z..**

V prípade, že indikáciou vzdelávacích ťažkostí sú napr. doteraz neindikované zdravotné znevýhodnenie, podozrenie na závažné vývinové poruchy učenia a správania alebo kombinácia viacerých týchto znevýhodnení, odporúča škola zákonnému zástupcovi presun žiaka do vyššej podpornej úrovne. Rovnako ako doteraz do doby, než škola dostane odporúčanie od aktérov z vyššej úrovne, poskytuje žiakovi podporné opatrenia prvého, prípadne druhého stupňa.

Je vhodné, aby dochádzalo k priebežnému vyhodnocovaniu efektivity, úspešnosti pedagogickej intervencie a prípadnej úprave podporných opatrení. **Celkové vyhodnotenie vykoná škola najdlhšie do 3 mesiacov, ideálne vždy do najbližšej klasifikácie v rámci daného vzdelávacieho štvrťroka.**

Pri tomto celkovom vyhodnotení, do ktorého je vhodné zapojiť všetkých zúčastnených, je navrhnutý ďalší postup. V ideálnom prípade pri odstránení príčin, či kompenzácií ťažkostí je možné pedagogickú intervenciu ukončiť. Ak problémy pretrvávajú, treba vyhodnotiť, či prijaté opatrenia prinášajú postupné zlepšenie a má zmysel v nich pokračovať aj v nasledujúcom období, alebo či efektívne nie sú a je potrebné žiakovi odporučiť vyšetrenie v poradenskom zariadení.

Pedagogickú intervenciu je možné poskytnúť žiakovi predovšetkým skupinovo (zaradiť ho do skupiny žiakov, kde už PI prebieha (skupinová PI)) a následne i samostatne (individuálne PI).

Pedagogická intervencia je realizovaná prevažne v rámci priamej činnosti pedagogického zamestnanca.

Pokiaľ ide o konkrétne **pracovnoprávne riešenie pedagogickej intervencie**, jej zabezpečenie pedagogickým pracovníkom je garantované v jeho pracovnom pomere (či už na kratší ako stanovený pracovný čas alebo na stanovený pracovný čas podľa Zákonníka práce), ktorého pracovná náplň obsahuje:

- ✓ výkon priamej pedagogickej činnosti (priame vyučovacie, priame výchovné, priame špeciálne - pedagogické alebo priamej pedagogicko-psychologickej činnosti v rámci ktorej pedagogický pracovník priamo pôsobí na vzdelávaného, či už individuálne alebo skupinovo).
- ✓ výkon nepriamej činnosti - činnosťami súvisiacimi s priamou pedagogickou činnosťou sú napríklad príprava na priamu pedagogickú činnosť, príprava učebných pomôcok, hodnotenie písomných, grafických a iných prác žiakov a ďalej práce, ktoré vyplývajú z organizácie vzdelávania a výchovy v školách a školských zariadeniach, napríklad výkon dohľadu nad deťmi či neplnoletými žiakmi.

V nadväznosti na informácie uvedené v tejto časti je zrejmé, že pedagogická intervencia bude mať z prevažnej časti charakter priamej pedagogickej činnosti pedagogického pracovníka (priama individuálna či skupinová práca so žiakmi).

- ✓ Výchovným poradenstvom: v zmysle platných štandardov
- ✓ Kariérovou výchovou a poradenstvom: v zmysle platných štandardov.
- ✓ Orientačnou diagnostikou: v zmysle platných štandardov (výkonových, obsahových).
- ✓ Poradenstvom (špeciálno-pedagogickým a/alebo psychologickým, a iným): v zmysle platných štandardov.
- ✓ Intervenciou: v zmysle platných štandardov.
- ✓ Krízovou intervenciou: v zmysle platných štandardov.
- ✓ Terapiou: v zmysle platných štandardov.
- ✓ Reedukáciou: v zmysle platných štandardov.
- ✓ Metodickou podporou a poradenstvom pedagogickým zamestnancom, odborným zamestnancom a zákonným zástupcom alebo zástupcom zariadenia: minimálne 4 krát ročne.

Základné špeciálno-pedagogické odporúčania pre pedagógom pri práci so žiakmi v riziku je vhodné po stretnutí zapojených účastníkov do podpory žiaka zaznamenať v tlačive, ktoré multidisciplinárny tím preferuje. Zároveň je nutné dodržiavať poskytovanie podpory z nižšieho stupňa.

10 CHARAKTERISTIKA ODBORU VZDELÁVANIA A JEHO DĹŽKA

10.1 Primárne vzdelávanie

Primárne vzdelávanie poskytuje základy všeobecného vzdelania, osvojenie si elementárnej gramotnosti a kompetencií nevyhnutných pre ďalšie vzdelávanie. Formuje a rozvíja charakter žiaka v súlade s etickými hodnotami. Primárne vzdelávanie – prvý stupeň základnej školy tvorí 1. – 4. ročník základnej školy.

10.2 Nižšie stredné vzdelávanie

Nižšie stredné vzdelávanie zabezpečuje rozvoj osobného potenciálu každého žiaka, jeho spôsobilostí, zručností a vedomostí potrebných v osobnom i občianskom živote a pre ďalšie vzdelávanie. Formuje a rozvíja charakter žiakov v súlade s etickými hodnotami. Nižšie stredné vzdelávanie – druhý stupeň základnej školy tvorí 5. – 9. ročník.

11 FORMA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Výchova a vzdelávanie sa na prvom aj druhom stupni základnej školy organizuje dennou formou.

Denná forma štúdia sa môže uskutočňovať aj ako dištančná:

- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku podľa individuálneho učebného plánu;
- v rozsahu podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie pre žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy, ministra školstva alebo inej oprávnenej osoby v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov;
- v rozsahu nevyhnutne potrebnom, najviac však 1 mesiac, z dôvodu havárie v budove školy alebo rekonštrukcie budovy školy.

12 VYUČOVACÍ JAZYK

Výchova a vzdelávanie sa a prvom aj na druhom stupni sa uskutočňuje v slovenskom jazyku.

Školský vzdelávací program Všetky deti sú dobré ISCED 1 a ISCED 2 na školský rok 2023/2024 bol prerokovaný a schválený na Pedagogickej rade Základnej školy, Sládkovičova 10, 034 01 Ružomberok dňa 04. 09. 2023.

.....
Mgr. Marta Nechalová
riaditeľka školy

Školský vzdelávací program Všetky deti sú dobré ISCED 1 a ISCED 2 na školský rok 2023/2024 bol prerokovaný Radou školy pri Základnej škole, Sládkovičova 10, 034 01 Ružomberok dňa 11.09. 2023

.....
Mgr. Zuzana Gejdošová PhD.
predseda rady školy